БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. • № 282 (17.862). • 10 декабрь 1980 йил, чоршанба • Баҳоси 2 тийин.

Учиш программаси тугалланмоқда

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 9 декабрь. (ТАСС). Космонавтлар Леонид Кизим, Олег Макаров ва Геннадий Стрекаловлар «Салют-6» станциясида планлаштирилган ишларни тугалламоқдалар ва белгиланган программага мувофиқ эртага ерга қайтиб тушадилар. Экипаж «Союз Т-3» кемаси ичидаги системаларни текшириб чиқмоқда, қайтариладиган асбоб-ускуналарни тушириладиган аппаратга жойламоқда, станцияни автомат режимда учишга тайёрлашга доир охирги операцияларни бажармоқда.

Бугун Москва вақти билан соат 13 дан 23 минут ўтганда орбитал комплекс составида учиш программаси бажарилганидан сўнг «Прогресс-11» автомат транспорт кемаси «Салют-6» станциясидан ажратилди. Космонавтлар Кизим, Макаров ва Стрекалов ўртоқлар кеманинг станциядан ажралиш жараёнини ва юк кемасининг узоқлашишини назорат қилиб турдилар, энди юк кемаси мустақил режимда учишни давом эттирмоқда.

Учиш траекторияси кеча киритилган тузатишдан кейин «Салют-6» — «Союз Т-3» космик комплекси орбитасининг параметрлари қуйидагича:

— ер юзасидан максимал олислиги — 370 километр;

— ер юзасидан минимал олислиги 290 километр;

— айланиш даври — 90,8 минут;

— оғиши — 51,6 градус.

Ер атрофи орбитасидаги иш муваффақиятли бажарилмоқда. Экипажнинг сиҳат-саломатлиги ва кайфияти яхши.

ФЕРМАЛАРДА ҚИШ ФАСЛИ

Мамлакат фермаларининг меҳнатчилари қиш фаслида ишлашга ўтдилар. Улар КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, Ватанга имкони борича кўпроқ чорвачилик маҳсулоти беришга, хўжаликни моҳирона ва тежамли бошқаришга интилиб, чорва молларни яхши боқиш тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқдалар.

Қиш фасли фермаларда ҳамиша қўшимча ташвишларни, сарфу-ҳаражатларни ва коллективларнинг зўр куч билан ишлашини талаб қилади. Шу фаслда ишлаб чиқаришнинг ҳамма бўғинлари, айниқса, уюшқоқлик билан ишлаши керак бўлади, шу сабабли чорвачиликка эътиборни кучайтириш, чорва маҳсулдорлигини ошириш учун резерв ва имкониятларни сафарбар қилиш, чорва туёғини кўпайтириш, тармоқни янада ривожлантириш учун пухта замин яратиш — партия комитетларининг, қишлоқ хўжалик органларининг, колхозлар, совхозлар мутахассисларининг бевосита вазифасидир. Ленинград, Қиев, Челябинск областларининг чорвадорлари ишга ижодкорлик, ижодий муносабат намунасини кўрсатмоқдалар. Улар давлатга маҳсулот сотиш беш йиллик планини барвақт бажариб бўлиб, қўшимча равишда кўпроқ миқдорда гўшт, сут, бошқа маҳсулотлар етказиб бериш мажбуриятини олдилар.

Эстония, Ўзбекистон, Қозоғистон, Татаристоннинг, Омск, Воронеж, Куйбишев областларининг кўпчилик фермаларида қиш мавсуми дуруст бошланди. Бу жойларда зоотехника тавабларига қаттиқ риоя қилинмоқда, ем-хашак цехларининг узлуксиз ишлаши йўлга қўйилган, серунум меҳнат қилиш учун шароит яратилган. Маҳсулот етиштиришни кўпайтириш имкониятлари ҳамма жойда бор. Колхоз ва совхозларда чорва туёғи кўпайди, у пичан, сенаж, силос билан бултургидан кўра яхшироқ таъминланди. Энди гап резервлардан тўла-тўкис фойдаланишда қолган.

Ҳамма жойда бўлганидек, фермаларда ҳам ишнинг муваффақиятини аввало одамлар ҳал қилади. Чунончи, ўтган йили Свердловск областининг Сисерт райони колхоз ва совхозларида ем-хашак етарли бўлмади. Шунга қарамай, бу ерда маҳсулотни анча кўпроқ етиштиришга, айтайлик, икки баравар кўп ем-хашак ғамлаб олинган Шалинский районига қараганда сигирлардан кўпроқ сут соғиб олишга муваффақ бўлдилар. Сисерт чорвадорларининг маҳорати, уларнинг ўз вазифаларига масъулият билан қараши яхши самара берди. Бу йил ҳам мазкур райондаги ишлар чакки эмас. Муҳим соҳага эътибор сусайтирилган, кадрлар билан ишлашга етарли эътибор берилмаётган жойларда технология конвейери оқсаётганлиги кўриниб турибди. Масалан, Саратов, Витебск, Кировоград, бошқа баъзи областларнинг кўпгина хўжаликларида мана шундай нуқсонларга йўл қўйилганлиги сут соғиб олишнинг, чорва молларни семиртиришнинг пасайиши сабабларидан бири бўлди. Партия ташкилотлари бригадалар, фермаларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилишлари керак. Топширилган участкадаги ишларнинг аҳволи учун ҳар бир кишининг шахсий масъулиятини ошириш муҳимдир. Чорвадорларнинг ўз вазифаларига тармоқ резервларига ишнинг кўзини билиб, ижодий ёндашиши — чорва қишлови муваффақиятининг гаровидир.

Ем-хашакдан оқилона фойдаланишнинг аҳамияти катта. Мамлакатда юз мингтага яқин ем-хашак цехи ишлаб турибди. Бошқача қилиб айтганда, ҳамма жойда ем-хашакнинг ҳар килограммини фақат қайта ишланган тарзда сарфлаш, яхши самара олиш имконияти бор. Ставрополь ўлкаси, Москва, Ворошиловград, Қрим областларининг кўпгина хўжаликларида ем-хашак цехларининг иши пухта йўлга қўйилган. Аммо ҳозирча ҳамма колхоз ва совхозларда ҳам бу ишга дуруст эътибор берилаётгани йўқ. Масалан, Удмурдистонда, Иркутск, Вологда областларида ем-хашак цехларининг анчагина қисми турли сабабларга кўра бекор турибди. Шунинг оқибатида, сарфи концентрат сарфи кўпайган бўлса ҳам, сут етиштиришнинг камайишига йўл қўйилди. Партия комитетлари билан хўжалик органлари бундай фактларга йўл қўйиш мумкин эмаслигига эътибор беришлари керак. Дағал ва ширали озуқа тайёрлаш, асраш ва қайта ишлашдаги нуқсонларни кўпроқ дон сарфлаш билан бартараф этишга уриниш ҳолларига йўл қўймаслик лозим.

Мамлакатимиз иқтисодий ва социал ривожининг яқин истиқболга мўлжалланган асосий йўналишлари лойиҳасида, шунингдек янги беш йилликнинг биринчи йили режаларида чорвачилик маҳсулотининг ҳамма турларини етиштиришни анча кўпайтириш кўзда тутилган. Бунинг учун тадбирларнинг бутун бир комплексини бажариш, шу жумладан чорва подасини урчитиб кўпайтиришни йўлга қўйиш зарур. Хўжаликларнинг зоотехниклари, ветеринария ходимлари, бригадирлар, фермаларнинг мудирлари ургочи моллардан яхшироқ фойдаланиш тўғрисида, уларни кўпроқ болалатиш ва ёш молларни сақлашни яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилишлари керак. Чорва молларни жадал боқиш ва семиртиришни йўлга қўйиш, давлатга мол сотиш планларини муваффақиятли бажариш билан бирга, келажак учун яхши замин яратиб қўйиш ҳам муҳимдир.

Қиш фаслида фермаларнинг маҳсулдорлиги кўп жиҳатдан чорвадорларнинг кўмакчиларига боғлиқ. Электр энергия, ёқилғи билан муттасил таъминлаб туриш, машина ва асбоб-ускуналарни ўз вақтида етказиб бериш, уларни яхши ремонт қилиш ва техника хизмати кўрсатиш — мана шуларнинг ҳаммаси тармоқнинг нормал ишлаши учун зарур шартлардир. Қишлоқнинг буюртмаларини бажаришни биринчи навбатдаги иш деб тушуниш — машинасозлик, омихта ем, микробиология ва бошқа ёндаш тармоқлар корхоналари меҳнатчиларининг бурчидир. Чорвадорлар ўзларини отаниқка олган шаҳарлар, саноат марказлари корхоналарининг коллективларидан ҳам катта ёрдам кутмоқдалар.

Чорва қишловига, ҳам жамоат, ҳам шахсий секторда чорвачиликни янада ривожлантиришга қишлоқ партия ташкилотлари, коммунистлари доимо эътибор беришлари керак. Улар фермалар ходимларининг куч-ғайратларини гўшт, сут, бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришга кун сайин конкрет ҳисса қўшишга қаратишлари лозим. Ҳамма жойда фермаларнинг намунали ҳолатда бўлиши, юксак кўрсаткичларга эришишлиши учун мусобақани авж олдириш, маҳсулот етиштиришни кун сайин кўпайтираётган, молларни кўпроқ семиртираётган ва кўпроқ сут соғиб олаётган кишиларни, тежамкорлик ва оқилона иқтисод қилиш намуналарини кўрсатаётган кишиларни рағбатлантириш керак. Чорвадорлар меҳнатини маънавий ва моддий рағбатлантиришнинг ҳамма формаларидан тўлатўкис фойдаланиб, қатъий талабчанликни таъсирчан, оператив ёрдам билан бирга қўшиб, уларга нормал ишлаш ва дам олиш шароитларини яратиб бериш муҳимдир.

Оммавий ахборот воситалари новаторларнинг тажрибасини мароқли, тушунарли ва оператив пропаганда қилишлари, уларнинг маҳорат сирларини очиб беришлари, нуқсонларнинг сабабларини таҳлил этишлари, яхши сўз билан одамларни шавкатли меҳнат қилишга руҳлантиришлари керак.

Фермаларда қиш фасли — осон фасл эмас. Қишловни уюшқоқлик билан ўтказиш, Ватанга кўпроқ маҳсулот бериш учун ҳамма ишни қилиш қишлоқ коммунистларининг, барча қишлоқ меҳнатчиларининг бурчидир.

(«Правда» газетасининг 9 декабрдаги бош мақоласи).

СОВЕТ–ҲИНДИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ

Суратда: музокаралар пайти

В. Мусаэльян, Э. Песов фотоси, (ТАСС).

ДЕҲЛИ, 9 декабрь. (ТАСС). Бугун КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев билан Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ўртасида музокаралар бошланди. Музокараларда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, Ҳиндистон ташқи ишлар министри П. В. Нарасимха Рао, савдо министри П. К. Мукержи ва давлат саноат министри Ч. Чанана иштирок этмоқдалар.

Совет—Ҳиндистон муносабатлари масалалари, шунингдек иккала томонни қизиқтирувчи энг муҳим халқаро проблемалар хусусида батафсил фикрлашиб олинди.

Музокараларнинг қатнашчилари 1971 йил 9 августда имзоланган тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномага таянувчи Совет—Ҳиндистон муносабатларининг юксак даражасини таъкидлаб ўтдилар. Улар иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий, савдо-сотиқ, илмий-техникавий ва маданий алоқалар ривожидан мамнуният изҳор этдилар.

Музокаралар давомида турли соҳаларда ўзаро манфаатли ҳамкорликни янада ривожлантириш истиқболлари белгиланди. Жумладан, Совет Иттифоқи мамлакатдаги мавжуд нефть кон-қудуқларининг самарадорлигини кўпайтиришга кўмаклашишда, Ҳиндистондаги электр станциялари ишининг самарадорлигини оширишга ёрдам беришда, Ҳиндистонда йирик энергетика комплексини барпо этишда, металлургияни янада ривожлантиришда СССРнинг иштирок этиш имкониятини ўрганишга тайёр эканини изҳор этди. Мана шу масалаларнинг ҳаммасини конкрет муҳокама қилишни давом эттириш тўғрисида аҳдлашиб олинди.

И. Ганди Ҳиндистон билан СССР ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг ўзаро манфаатли характерини, унинг Ҳиндистон экономикасини ривожлантириш учун бўлган катта аҳамиятини таъкидлади.

Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи иккала мамлакат ўртасидаги мустаҳкам дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантириш, ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишни бундан буён ҳам қилаверади, деб Ҳиндистон раҳбарларини ишонтирди. Индира Ганди Ҳиндистон томонининг ғояти ҳам мана шундай эканини таъкидлади.

Музокаралар вақтида ҳозирги халқаро аҳвол масалалари кўриб чиқилди.

Л. И. Брежнев билан Индира Ганди энг муҳим халқаро проблемалар юзасидан Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон бир хил ёки ўхшаш позициялардалиги, Ҳиндистонда йирик энергетика комплексини барпо этишда, металлургияни янада ривожлантиришда СССРнинг иштирок этиш имкониятини ўрганишга тайёр эканини изҳор этди. Мана шу масалаларнинг ҳаммасини конкрет муҳокама қилишни давом эттириш тўғрисида аҳдлашиб олинди.

И. Ганди Ҳиндистон билан СССР ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг ўзаро манфаатли характерини, унинг Ҳиндистон экономикасини ривожлантириш учун бўлган катта аҳамиятини таъкидлади.

Л. И. Брежнев Совет Иттифоқи иккала мамлакат ўртасидаги мустаҳкам дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантириш, ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишни бундан буён ҳам қилаверади, деб Ҳиндистон раҳбарларини ишонтирди. Индира Ганди Ҳиндистон томонининг ғояти ҳам мана шундай эканини таъкидлади.

Музокаралар вақтида ҳозирги халқаро аҳвол масалалари кўриб чиқилди.

Л. И. Брежнев билан Индира Ганди энг муҳим халқаро проблемалар юзасидан Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон бир хил ёки ўхшаш позициялардалиги, Ҳиндистонда йирик энергетика комплексини барпо этишда, металлургияни янада ривожлантиришда СССРнинг иштирок этиш имкониятини ўрганишга тайёр эканини изҳор этди. Мана шу масалаларнинг ҳаммасини конкрет муҳокама қилишни давом эттириш тўғрисида аҳдлашиб олинди.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов ва Совет Иттифоқидан келган бошқа расмий кишилар ўтиришибди. Бу ерда Ҳиндистон ҳукуматининг аъзолари ҳам бор эди.

Зал гумбазлари остида Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон Республикасининг давлат гимнлари янграйди.

Митингни Деҳли шаҳрининг губернатори Жаг Мохан очди. У Ҳиндистон пойтахти аҳолисининг Л. И. Брежневга табриқномасини ўқиб берди ва ҳамманинг гулдурос қарсаклари остида бу табриқномани Совет Иттифоқидан келган олий мартабали меҳмонга топширди.

«Биз, — дейилади табриқномада, — Сизга самимий чуқур иззат-ҳурмат туйғуларимизни ва Сизнинг улуғ мамлакатингизга энг чуқур меҳр-муҳаббат ҳис-туйғуларимизни изҳор қиламиз. Сиз бу мамлакат учун бегона киши эмассиз. Биз Сизни содиқ дўст сифатидагина эмас, шу билан бирга Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг, анъанага кўра, Ҳиндистон мустаҳкам дўстлик ришталари билан боғланган давлатнинг олий мартабали намояндаси сифатида ҳам ва жаҳон миқёсида иш кўраётган, ялпи тинчлик ва кескинликни юмшатишни мустаҳкамлашга жуда муҳим ҳисса қўшган давлат арбоби сифатида ҳам табриклаймиз.

Бизнинг шаҳримиз қадимий диёримизнинг тарихи ва анъаналарини мужассамлаштиради. У янги Ҳиндистон руҳини ифодалайди. Бизнинг азиз йўлбошчимиз Жавоҳарлал Неру бу шаҳарда мустақил Ҳиндистон тонги отганини эълон қилган эди. Жавоҳарлал Неру ўтган йиллар мобайнида мустаҳкамланган Ҳиндистон—Совет дўстлигига ҳам асос солганлигини эслаш шу улуғ мутафаккир хотирасига муносиб ҳурмат бажо келтириш бўлур эди.

Суверенитетни, мустақиллик ва территориал бутунликни ўзаро ҳурмат қилиш ҳамда бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик, — дейилади яна табриқномада, — Ҳиндистон—Совет дўстлигининг кучига-куч қўшмоқда. Ҳар икки мамлакатимиз бутун жаҳонда тинчлик учун ва халқлар ўртасида тобора кенг ҳамкорлик ўрнатиш учун ҳамиша курашиб келмоқда. Бизнинг дўстлигимиз бошқа бирон мамлакатга қарши қаратилган эмас ва аслида тинч-тотув яшаш намунаси бўлиб хизмат қила олади.

Биз раҳбарларимиз билан олиб борадиган музокараларингизда Сизга муваффақият тилаймиз. Сизнинг визитингиз иккала мамлакат ва халқларимиз ўртасидаги дўстлик ришталарини янада кўпроқ мустаҳкамлашига аминмиз».

Леонид Ильич Брежневга сўз берилди. Митинг қатнашчилари уни гулдурос қарсаклар билан табриклайдилар.

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Муҳтарама Бош министр хоним!

Муҳтарам губернатор жаноблари!

Азиз дўстлар!

Бу учрашувни биз энг улуғ истеъдодли ва тинчликсевар Ҳиндистон халқи билан учрашув деб биламиз. (Қарсаклар).

Губернатор жаноблари, бизнинг мамлакатимизга ва совет халқига нисбатан самимий ҳурмат сўзларингиз учун ташаккур. Муҳтарам Деҳли аҳолиси, мен ҳам сизларга ва сизлар орқали бутун шонли ҳинд халқига совет халқидан оташин салом ҳамда омон-эсонлик ва равнақ тилаб айтилган эзгу ниятлар топшираман! (Давомли қарсаклар).

Сизларнинг шаҳрингиз сўзал Ҳиндистоннинг тимсолигина бўлиб қолмай, Деҳли халқаро марказларнинг биридир. Халқларнинг озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиш ишини Деҳли доимо қўллаб-қувватлаб келди ва қўллаб-қувватлаб турибди, қўшилмаслик ҳаракати зулмкорлик, империалистик сиёсатга қарши норозилик белгиси сифатида шу ерда вужудга келган эди. (Қарсаклар).

Мен Ҳиндистонга биринчи бор келаётганим йўқ. Аммо ҳал галги янги визит мамлакатингиз тўғрисидаги таассуротларни тўлдиради ва бойитади. Ҳар safар Совет-Ҳиндистон ҳамкорлигининг миқёсини ҳам қайтадан ҳис этасан, киши. Унинг ҳозирги миқёси эса мамлакатларимиз халқари турмушининг барча асосий соҳаларини — иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий соҳаларини ўз ичига олади.

Иқтисодий ҳамкорлик иккала мамлакат учун тобора муҳим омил бўлиб қолмоқда. Совет Иттифоқининг кўмаги билан Ҳиндистонда қурилган ва Жавоҳарлал Неру «янги обидалар» деб атаган азим саноат корхоналари — дўстлигимизнинг тўнғичи бўлмиш Бхилаи металлургия заводидан тортиб Бокородаги улкан комбинатгача бўлган корхоналар ҳамкорлигимиз йўлидаги унутилмас босқичлар бўлиб қад кўтариб турибди. Ҳозир эса мамлакатнинг жанубида уларнинг яна бир қудратли биродари тизланмоқда. (Қарсаклар).

Биз биргаликда бунёд этган корхоналар ҳозир Ҳиндистон халқига металл, машина, электр энергия, кўмир, нефть бериб турибди. Улар ўз хўжайини — ҳинд халқига дуруст хизмат қилмоқда. Бу эса совет кишиларини астойдил қувонтиради!

Совет геологлари сизларнинг юртингизда самаралли ишлаётганликларини, озиқ-овқат, целлюлоза-қоғоз, енгил саноатда, медицина саноатида ва бошқа саноат тармоқларида ҳамкорликнинг яхши негизи яратилганини эшитиб хурсанд бўлдик. Калькуттада Ҳиндистонда биринчи метрополитен қурилиши бизнинг иштирокимизда яхши давом этаётганини ҳам менга айтишди. Москванинг тажрибасига асосланиб айта оламанки, бундай катта шаҳар учун метрополитен — энг қулай ва зарур транспорт туридир. (Қарсаклар).

Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ҳамкорлигимизнинг ҳам суръати кучаймоқда, савдо-сотиқ ўсмоқда, фан ва техника соҳасида иккала томон тўқнашувнинг иккала қатнашчисини занфлаштириш умидида мана шундай қилинмоқда. Совет Иттифоқи можаронинг тезроқ бартараф этилиши тарафдоридир, бу можарога бошқа мамлакатларнинг аралашишига қаршидир.

Интервенция ташкилотчиларининг кескинликни тинимсиз давом эттириш йўлидаги уринишларига қарамай Афғонистондаги вазият нормаллашаётганлиги қайд этиб ўтилди. Совет Иттифоқи, деди Л. И. Брежнев, дўст Афғонистонга ёрдам бериш тўғрисидаги ўз бурчини охиригача бажаради. Айни вақтда биз масаланинг сиёсий бартараф этилишига кўмаклашиш, Афғонистоннинг мустақил, қўшилмаган давлат статусини сақлаб қолишида унга ёрдам бериш учун ҳамма ишни қиламиз. Афғонистон Демократик Республикасининг маълум таклифлари асосида бунга бемалол эришиш мумкин.

Жануби-Шарқий Осиёдаги аҳвол тўғрисида фикрлаша туриб, томонлар бу райондаги кескин аҳвол сақланиб қолаётганини ташвишланиб қайд этдилар. Ҳиндистоннинг Ҳинди-Хитой давлатлари билан дўстона муносабат ўрнатиб турганлиги бу ердаги вазиятга хайрли таъсир ўтказмоқда, деди Л. И. Брежнев.

Иккала томон қўшилмаслик ҳаракатининг ижобий ролини, унинг тинчлик учун, империализмга, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши курашга қўшган ҳиссасини юксак баҳоладилар. Л. И. Брежнев Ҳиндистоннинг қўшилмаслик ҳаракатидаги ижобий ролини таблиқлади, Ҳиндистон ва мазкур ҳаракатнинг бошқа қатнашчилари халқлар тинчлиги ва тараққиёти манфаатлари йўлида бу ҳаракатни жиддиштириш ва мустаҳкамлаш учун ҳамма ишни қилишларига ишонч билдирди.

Иккала мамлакат раҳбарларининг мунтазам сиёсий алоқалари, ўзаро дўстона визитлари Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги муносабатларнинг таркибий ва муҳим қисми бўлиб қолганлиги музокараларда мамнуният билан қайд этилди. Бу эса Совет-Ҳиндистон ҳамкорлигини иккала мамлакат халқларининг манфаатлари ҳамда Осиёда ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида ривожлантириш ва такомиллаштиришга ёрдам беради.

Ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда олий даражадаги Совет-Ҳиндистон музокараларининг ўтказилиши актуал проблемалар хусусида фикрлашиб олиш учун қулай имконият яратди. Осиёда ва дунёнинг бошқа районларида кескинликни юмшатиш ва можароли вазиятларни тугатиш йўлларини кидиришни осонлаштиради, деган фикрни томонлар яқдиллик билан изҳор этдилар.

Суҳбат самимийлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Музокараларда:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Л. М. Замятин, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси Ю. М. Воронцов, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин;

Ҳиндистон томонидан — ташқи ишлар секретари Р. Т. Сатхей, Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқидаги элчиси В. К. Аҳужа, Бош министрнинг ёрдамчиси К. Р. Соҳиб ҳам қатнашмоқдалар.

СССР–ҲИНДИСТОН: ТИНЧЛИКНИНГ ҚУДРАТЛИ ОМИЛИ

ДЕҲЛИДА ҲИНДИСТОН—СОВЕТ ДЎСТЛИГИ МИТИНГИ

ДЕҲЛИ, 9 декабрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Тенглик ва ҳамжиҳатлик принципларига асосланган анъанавий Ҳиндистон—Совет дўстлиги Ҳиндистон Республикаси ва Совет Иттифоқи халқларини кўпдан буён бир-бири билан боғлаган. Бугун Фан саройида ўтказилган Ҳиндистон—Совет дўстлиги митинги ҳар икки мамлакат ўртасидаги ҳамжиҳатликни янада чуқурлаштиришда муҳим босқич бўлиб қолди.

Сиёсий партияларнинг раҳбарлари, парламент аъзолари, Ҳиндистон—Совет жамиятининг активлари, таниқли жамоат арбоблари, оммавий демократик ташкилотлар, касаба союзларининг вакиллари, пойтахт меҳнаткашларининг вакиллари Совет Иттифоқидан келган олий мартабали меҳмон билан учрашмоқ учун Ҳиндистон пойтахтидаги энг катта залларнинг бирига тўпланишди.

Митинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневни, Ҳиндистон Бош министри Индира Гандини давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов ва Совет Иттифоқидан келган бошқа расмий кишилар ўтиришибди. Бу ерда Ҳиндистон ҳукуматининг аъзолари ҳам бор эди.

Зал гумбазлари остида Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон Республикасининг давлат гимнлари янграйди.

Митингни Деҳли шаҳрининг губернатори Жаг Мохан очди. У Ҳиндистон пойтахти аҳолисининг Л. И. Брежневга табриқномасини ўқиб берди ва ҳамманинг гулдурос қарсаклари остида бу табриқномани Совет Иттифоқидан келган олий мартабали меҳмонга топширди.

«Биз, — дейилади табриқномада, — Сизга самимий чуқур иззат-ҳурмат туйғуларимизни ва Сизнинг улуғ мамлакатингизга энг чуқур меҳр-муҳаббат ҳис-туйғуларимизни изҳор қиламиз. Сиз бу мамлакат учун бегона киши эмассиз. Биз Сизни содиқ дўст сифатидагина эмас, шу билан бирга Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг, анъанага кўра, Ҳиндистон мустаҳкам дўстлик ришталари билан боғланган давлатнинг олий мартабали намояндаси сифатида ҳам ва жаҳон миқёсида иш кўраётган, ялпи тинчлик ва кескинликни юмшатишни мустаҳкамлашга жуда муҳим ҳисса қўшган давлат арбоби сифатида ҳам табриклаймиз.

Бизнинг шаҳримиз қадимий диёримизнинг тарихи ва анъаналарини мужассамлаштиради. У янги Ҳиндистон руҳини ифодалайди. Бизнинг азиз йўлбошчимиз Жавоҳарлал Неру бу шаҳарда мустақил Ҳиндистон тонги отганини эълон қилган эди. Жавоҳарлал Неру ўтган йиллар мобайнида мустаҳкамланган Ҳиндистон—Совет дўстлигига ҳам асос солганлигини эслаш шу улуғ мутафаккир хотирасига муносиб ҳурмат бажо келтириш бўлур эди.

Суверенитетни, мустақиллик ва территориал бутунликни ўзаро ҳурмат қилиш ҳамда бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик, — дейилади яна табриқномада, — Ҳиндистон—Совет дўстлигининг кучига-куч қўшмоқда. Ҳар икки мамлакатимиз бутун жаҳонда тинчлик учун ва халқлар ўртасида тобора кенг ҳамкорлик ўрнатиш учун ҳамиша курашиб келмоқда. Бизнинг дўстлигимиз бошқа бирон мамлакатга қарши қаратилган эмас ва аслида тинч-тотув яшаш намунаси бўлиб хизмат қила олади.

Биз раҳбарларимиз билан олиб борадиган музокараларингизда Сизга муваффақият тилаймиз. Сизнинг визитингиз иккала мамлакат ва халқларимиз ўртасидаги дўстлик ришталарини янада кўпроқ мустаҳкамлашига аминмиз».

Леонид Ильич Брежневга сўз берилди. Митинг қатнашчилари уни гулдурос қарсаклар билан табриклайдилар.

Сизларнинг шаҳрингиз сўзал Ҳиндистоннинг тимсолигина бўлиб қолмай, Деҳли халқаро марказларнинг биридир. Халқларнинг озодлиги ва мустақиллигини ҳимоя қилиш ишини Деҳли доимо қўллаб-қувватлаб келди ва қўллаб-қувватлаб турибди, қўшилмаслик ҳаракати зулмкорлик, империалистик сиёсатга қарши норозилик белгиси сифатида шу ерда вужудга келган эди. (Қарсаклар).

Мен Ҳиндистонга биринчи бор келаётганим йўқ. Аммо ҳал галги янги визит мамлакатингиз тўғрисидаги таассуротларни тўлдиради ва бойитади. Ҳар safар Совет-Ҳиндистон ҳамкорлигининг миқёсини ҳам қайтадан ҳис этасан, киши. Унинг ҳозирги миқёси эса мамлакатларимиз халқари турмушининг барча асосий соҳаларини — иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий соҳаларини ўз ичига олади.

Иқтисодий ҳамкорлик иккала мамлакат учун тобора муҳим омил бўлиб қолмоқда. Совет Иттифоқининг кўмаги билан Ҳиндистонда қурилган ва Жавоҳарлал Неру «янги обидалар» деб атаган азим саноат корхоналари — дўстлигимизнинг тўнғичи бўлмиш Бхилаи металлургия заводидан тортиб Бокородаги улкан комбинатгача бўлган корхоналар ҳамкорлигимиз йўлидаги унутилмас босқичлар бўлиб қад кўтариб турибди. Ҳозир эса мамлакатнинг жанубида уларнинг яна бир қудратли биродари тизланмоқда. (Қарсаклар).

Биз биргаликда бунёд этган корхоналар ҳозир Ҳиндистон халқига металл, машина, электр энергия, кўмир, нефть бериб турибди. Улар ўз хўжайини — ҳинд халқига дуруст хизмат қилмоқда. Бу эса совет кишиларини астойдил қувонтиради!

Совет геологлари сизларнинг юртингизда самаралли ишлаётганликларини, озиқ-овқат, целлюлоза-қоғоз, енгил саноатда, медицина саноатида ва бошқа саноат тармоқларида ҳамкорликнинг яхши негизи яратилганини эшитиб хурсанд бўлдик. Калькуттада Ҳиндистонда биринчи метрополитен қурилиши бизнинг иштирокимизда яхши давом этаётганини ҳам менга айтишди. Москванинг тажрибасига асосланиб айта оламанки, бундай катта шаҳар учун метрополитен — энг қулай ва зарур транспорт туридир. (Қарсаклар).

Қишлоқ хўжалиги соҳасидаги ҳамкорлигимизнинг ҳам суръати кучаймоқда, савдо-сотиқ ўсмоқда, фан ва техника соҳасида иккала томон тўқнашувнинг иккала қатнашчисини занфлаштириш умидида мана шундай қилинмоқда. Совет Иттифоқи можаронинг тезроқ бартараф этилиши тарафдоридир, бу можарога бошқа мамлакатларнинг аралашишига қаршидир.

Интервенция ташкилотчиларининг кескинликни тинимсиз давом эттириш йўлидаги уринишларига қарамай Афғонистондаги вазият нормаллашаётганлиги қайд этиб ўтилди. Совет Иттифоқи, деди Л. И. Брежнев, дўст Афғонистонга ёрдам бериш тўғрисидаги ўз бурчини охиригача бажаради. Айни вақтда биз масаланинг сиёсий бартараф этилишига кўмаклашиш, Афғонистоннинг мустақил, қўшилмаган давлат статусини сақлаб қолишида унга ёрдам бериш учун ҳамма ишни қиламиз. Афғонистон Демократик Республикасининг маълум таклифлари асосида бунга бемалол эришиш мумкин.

Жануби-Шарқий Осиёдаги аҳвол тўғрисида фикрлаша туриб, томонлар бу райондаги кескин аҳвол сақланиб қолаётганини ташвишланиб қайд этдилар. Ҳиндистоннинг Ҳинди-Хитой давлатлари билан дўстона муносабат ўрнатиб турганлиги бу ердаги вазиятга хайрли таъсир ўтказмоқда, деди Л. И. Брежнев.

Иккала томон қўшилмаслик ҳаракатининг ижобий ролини, унинг тинчлик учун, империализмга, мустамлакачилик ва ирқчиликка қарши курашга қўшган ҳиссасини юксак баҳоладилар. Л. И. Брежнев Ҳиндистоннинг қўшилмаслик ҳаракатидаги ижобий ролини таблиқлади, Ҳиндистон ва мазкур ҳаракатнинг бошқа қатнашчилари халқлар тинчлиги ва тараққиёти манфаатлари йўлида бу ҳаракатни жиддиштириш ва мустаҳкамлаш учун ҳамма ишни қилишларига ишонч билдирди.

Иккала мамлакат раҳбарларининг мунтазам сиёсий алоқалари, ўзаро дўстона визитлари Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги муносабатларнинг таркибий ва муҳим қисми бўлиб қолганлиги музокараларда мамнуният билан қайд этилди. Бу эса Совет-Ҳиндистон ҳамкорлигини иккала мамлакат халқларининг манфаатлари ҳамда Осиёда ва бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида ривожлантириш ва такомиллаштиришга ёрдам беради.

Ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда олий даражадаги Совет-Ҳиндистон музокараларининг ўтказилиши актуал проблемалар хусусида фикрлашиб олиш учун қулай имконият яратди. Осиёда ва дунёнинг бошқа районларида кескинликни юмшатиш ва можароли вазиятларни тугатиш йўлларини кидиришни осонлаштиради, деган фикрни томонлар яқдиллик билан изҳор этдилар.

Суҳбат самимийлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди.

Музокараларда:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Л. М. Замятин, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси Ю. М. Воронцов, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин;

Ҳиндистон томонидан — ташқи ишлар секретари Р. Т. Сатхей, Ҳиндистоннинг Совет Иттифоқидаги элчиси В. К. Аҳужа, Бош министрнинг ёрдамчиси К. Р. Соҳиб ҳам қатнашмоқдалар.

Азиз дўстлар! Совет-Ҳиндистон ҳамкорлигининг иморати мустаҳкам пойдевор устига қурилган, яъни тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномага асосланади. Мана, яқин ўн йилдирки

СССР — ҲИНДИСТОН: ТИНЧЛИКНИНГ ҚУДРАТЛИ ОМИЛИ

И. ГАНДИ нутқи

(Бошн биринчн бетда).

Ленин бизни «Шарқнинг барча халқларига дўстлик ва қардошлик қўли»ни узатишга чақарган эди — биз ҳам ана шу васиятга мудом содиқмиз! (Қарсаклар).

Ҳинд халқининг миллий озодлик ва мустақил Ҳиндистонни барпо этиш учун курашидаги Махатма Ганди билан Жавоҳарлал Неру каби атоқли раҳбарларининг ва ҳозир уларнинг ишини давом эттираётган кишиларнинг фикрлари улуғ Ленининг ана шу гоялари билан ҳамоҳанг эканлиги бизни ғоят мамнун этади. (Қарсаклар).

Азиз дўстлар! Кеча биз мамлакатингизнинг раҳбарлари билан, Бош министр Индира Ганди билан музокаралар бошладик. Биз ўз суҳбатдошларимизга совет халқининг жўшқин, ижодий меҳнати ва турмуши ҳақида, ютуқларимиз тўғрисида, ҳали ҳал этилмаган вазифалар ва келгусидаги режаларимиз тўғрисида, ер юзида мустаҳкам тинчлик иши йўлидаги курашимиз ҳақида гапириб бердик. (Қарсаклар).

Биз Ҳиндистон раҳбарларининг гапларини мароқ билан тингладик. Сизларнинг ютуқларингиз бизни қувонтиради, сизларнинг ҳозирча бартараф этишнинг ниҳоятда муҳим эканлигини ҳурмат билан тушунамиз. Мамлакатимизга 1973 йилда иккинчи марта визит билан келдингиз, Сизни ҳамма жойда самимий ва меҳр-муҳаббат билан кутиб олганликлари ёдингизда бўлса керак.

Жаноб олийлари, биз Сизнинг улуғ ва дўст мамлакат, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг олий мартабали намояндаси сифатидагина эмас, балки шу билан бирга Ҳиндистонга нисбатан доимо самимий муносабатда бўлиб, бизнинг орзу-умидларимиз ва ташвишларимизни астойдил тушуниб келган содиқ ва ишончли дўст сифатида ҳам яна бир бор таъкидлаймиз.

Биз, Ҳиндистондагилар, мамлакатингизни турли соҳаларда жадал ривожлантиришни таъминлашда Сиз ўйнаётган ғоят катта ролни зўр қизиқиш билан кузатиб бормоқдамиз. Жаҳон миқёсидаги йирик давлат арбоби сифатидаги Сизнинг халқаро тинчлик ва ҳамкорлик учун курашдаги тинимсиз куч-ғайратларингиз кенг эътироф этилмоқда ва бизнинг мамлакатимизда юксак баҳога сазовор бўлди. Биз Сизнинг Европада тинчликни мустаҳкамлашга ва кескинликни юмшатиш жараёнини ривожлантиришга қаратилган ташаббусларингизни табриклаймиз. Биз Сизнинг Европа қитъасида ўзаро манфаатли ҳамкорлик ўрнатиш борасидаги куч-ғайратингизни юксак даражада қадрлаймиз. Вайронгарчилик келтирган ҳар иккала жаҳон урушининг дастлабки тўп садолари Европа қитъасида бонсдан биз янги Ҳиндистоннинг бунёд қилишда сизларга чин кўнгилдан муваффақиятлар тилаймиз, ҳинд халқига бахт-саодат ва равнақ тилаймиз! (Давомли қарсаклар).

СССР билан Ҳиндистон бир ёқадан бош чиқариб тинчликсеварлик муддоаларини кўзлаётганликларини суҳбатларимиз яна бир бор таъкидлади. Халқларнинг меҳнати билан бунёд этилган нарсалар ҳеч қачон вайрон бўлмаслиги учун, инсоният ҳеч қачон жаҳон ядро ёнғини фожиасига дучор бўлмаслиги учун ҳамма ишни қилиш — бизнинг муштарак ниятимиздир. (Қарсаклар).

Халқлар тинчлиги ва хавфсизлигининг қудратли омили бўлмиш Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик мудом мустаҳкамланиб, равнақ топа берсин!

Яшасин улуғ ҳинд халқи! (Гулдурос, давомли қарсаклар).

* * *

Ҳамма самимий кутиб олган Индира Ганди сўзга чиқди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Леонид Ильич Брежнев!

Ҳурматли совет делегациясининг аъзолари!

Ҳурматли мехмонлар, хонимлар ва жаноблар!

Улуғ мамлакатнинг атоқли арбобини, жаҳон миқёсидаги давлат арбоби ва Ҳиндистоннинг содиқ дўстини қабул қилиш шарафига муяссар бўлдик. У билан бирга келган бошқа совет расмий кишиларини ҳам табриклайман. Мен улар билан кўп йиллардан бери танишлигимдан бахтиёрман. (Қарсаклар).

Биз бу визитни муҳим ва шонли воқеа деб биламиз. У Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги анъанавий дўстликнинг янги омили бўлади, тинчлик ишига ҳисса қўшади. (Давомли қарсаклар).

Ҳиндистон халқи совет халқининг ютуқларига ва айниқса, Совет Иттифоқининг абадий барҳаёт Ленин раҳбарлигида амалга оширилган Улуғ Октябрь революциясидан кейинги йилларда эришган ажойиб иқтисодий ва техникавий тараққиётига қойилдир.

Мен ғўдаклик чоғимда отам Жавоҳарлал Неру бу революцияни менга ифодали қилиб «муз қоплами остида ловуллаган аланга» деб тасвирлаган эди. Ўша пайтда биз ўзимиз мустамлакачиликка қарши кураш олиб борар эдик. Бу курашда биз совет халқидан доимо мадад олиб турдик. (Қарсаклар).

Ҳиндистон мустақилликка эришган пайтдан бери қўшилмаслик сиёсатини ўтказиб келмоқда, барча мамлакатлар билан дўстлик йўлларини излаш ва давлатлар ўртасидаги муносабатларни холис ният ҳамда тинчлик асосида ривожлантириш бу сиёсатнинг ижобий мазмунидир. Бундан чорак аср муқаддам Жавоҳарлал Неру Москвадаги митингда сўзлаган нутқида қуйидаги фикони айтган эди: тинчлик — урушдан шунчаки воз кечиш эмас, балки халқаро муносабатларга ва муаммоларга актив ҳамда ижобий ёндашиш демакдир, бундай ёндашиш муаммоларни музокаралар йўли билан, халқаро ҳамкорликни турли соҳаларда — маданий ва илмий соҳаларда кучайтириш, савдо-сотиқни ва амалий алоқаларни кенгайтириш, фикрлашиш, тажриба ва ахборот айирбошлаш йўли билан мавжуд кескинликни камайтиришга олиб боради. Биз фикрларимиз ва қалбларимизни ўзаро якинлаштиришга халақит берадиган ҳамма тўсиқларни, халқаро ҳамкорлик йўлида вужудга келиши мумкин бўлган тўсиқларни олиб ташлашга интилишимиз лозим.

Бу сўзлар ҳозир ҳам ўз актуаллигини тўла-тўкис сақлаб қолмоқда. Дунёла яна англашилмовчилик, яна кескинлик, яна хавф-хатар вужудга келди. Аммо улар халқларнинг миллий хусусиятларини ҳамда уларнинг эркинликка бўлган ҳуқуқларини эътироф қилиш, аҳолидрок ва қалбларни қисиб турган тўсиқларни олиб ташлаш йўли билан ҳал этилиши мумкин ва лозим.

Мана шу йилларнинг ҳаммаси мобайнида Совет Иттифоқи бизнинг муаммоларимизни тушуниб келганлигини юксак қадрлаймиз. Биз ҳам Совет Иттифоқини нималар ташвишлантираётганини тушунамиз. Ҳиндистон-Совет дўстлиги бирон-бир бошқа мамлакатга қарши қаратилган эмас. У Ҳиндистон учун ҳам, Совет Иттифоқи учун ҳам баббаравар муҳимдир. Ва Ҳиндистон, ва Совет Иттифоқи ҳеч қачон ўз фикрларини бир-бирларига мажбуран қабул қилдиришга интилган эмаслар. Айни вақтда бизнинг ҳаётий муҳим масалалар хусусидаги позицияларимиз тафовутлардан ҳамиша устун бўлиб келган.

Бизнинг ўзаро ҳурматимиз ҳамкорликнинг турли-туман шаклларида намоён бўлмоқда. Иқтисодий муносабатларимиз донмо ва салмоқли равишда ўсмоқда. Ҳиндистоннинг ривожи учун умуммиллий аҳамиятга молик ўнлаб объектлар шундан далолат беради. Олимларимиз ва техникларимиз, ёзувчиларимиз ва санъаткорларимиз биргаликда самимий ўртоқлик муҳитида ишлаб келмоқдалар.

Халқаро майдонда биз тинчликка ва ҳар қандай шаклдаги тенгсизлик ва камситишни тугатишга интилиб келаяпмиз. Ўртамизда англашилмовчилик келтириб чиқариш ва ўзаро муносабатларимизни сохталаштириб кўрсатиш йўлида кўп уринишлар бўлди. Аммо биз мана шу ҳамма уринишларни даф қила олдик ва ўзаро ишончимизни мустаҳкамлаш учун изчиллик билан ҳаракат қилиб келдик. Афсуски, халқаро вазият ёмонлашмоқда. Президент жаноблари, Сиз тинимсиз равишда қаттиқ ғурбу ҳимоя қилиб келаётган юмшатувга зиён етказилди. Эски ихтилофлар ҳамон давом этиб келаётган бир пайтда янги можаролар бошланиб кетди. Бу муаммолар сиёсий музокаралар йўли билан тинч ҳал этилишига сидқидилдан умид қиламан. Англашилмовчилик ишончсизликка ва адоватга айланиб кетмаслиги учун бу муаммоларни одилона ва мустаҳкам равишда ҳал этиш йўли топилиши ва тезроқ топилиши керак. Биз ҳаммамиз можаролар манбаларининг кенгайишига йўл қўймаслик ва тинчлик ишини сақлаб қолиш учун иш олиб боришимиз лозим.

Бизга бевосита яқин жойларда кескинлик ва можароларнинг кўпгина янги районлари мавжуд. Биз бундан хавотир олаётганлигимиз мутлақо табиийдир. Биз ўз ҳаётий манфаатларимизга асосланиб бу можароларни тинч ҳал этишга қаратилган баъзи бир ташаббуслар билан майлонга чиқдик. Можаролар ва аралашувлар оқибатида регионимиз давлатларининг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлигига тазйиқ ёки таҳлика туғилмаслигидан астойдил умидвормиз. Биз барча мамлакатларга, айниқса қўшни мамлакатларга дўстлик қўлини узатамиз. Бизнинг яхши қўшничилик ва ҳамкорлик сиёсатимиз регионимиз ва бутун дунё халқларининг туб манфаатларига мос бўлиб тушади.

Газеталаримизни ўқисангиз, Ҳиндистондаги нотинч вазият тўғрисида тасаввур ҳосил қиласиз. Тез ўзгариб бораётган шу дунёда, айниқса биз ҳамон ҳали ниҳоясига етмаган революциямиз шароитида курашни давом эттираётганлигимиз туфайли бундай аҳволнинг рўй бериши муқаррардир. Бизнинг озодлик ҳаракатимиз сизнинг революциянгиздан жуда фарқ қилса ҳам, гарчи тинч, зўравонликсиз бўлса ҳам, ҳар ҳолда революция бўлди. Иқтисодий мустақиллик шароитидагина сиёсий мустақиллик тўла маъно касб этишини ва мустаҳкам бўлишини аввал бошданоқ фаҳмлаб олдик. Тугалланмаган революциянинг иккинчи босқичи, бошқача қилиб айтганда иқтисодий тенгсизликка ва социал адолатсизликка қарши кураш жараёни нуфузли унсурларнинг норозилигига сабаб бўлмоқда ва уларнинг бунга жавобан ҳаракат қилишларига дуч келмоқда.

Ноқулай шароитлар қаршисида биз, деди И. Ганди, ўз гояларимизни амалий равишда рўёбга чиқаришда бирмунча муваффақиятларга эришдик. Биз энг муҳим принципларимизнинг бирон-тасидан ҳам, мустақил ташқи сиёсатга ва халқимизнинг турмуш даражасини кўтаришга садоқатдан ҳам воз кечмаганлигимизни фахрланиб айта оламиз. Қийинчиликларга ва хавф-хатарларга қарамай, биз порлоқ келажак сари ўз йўлимиздан олга бораяпмиз.

Олий мартабали меҳмонимиз келган пайтдан бери биз иккала мамлакатни қизиқтирувчи турли масалалар хусусида жиддий равишда фикрлашиб олдик. Ҳамиша бўлганидек, бу музокаралар сидқидиллик, самимият ва холис ният билан характерланади. Бу визит Ҳиндистон-Совет дўстлигининг ҳаётий кучини яна бир карра намойиш этади. Бу дўстлик замон синовидан ўтди. Шу билан бирга у бир жойда тўхтаб қолгани ҳам йўқ. У доимо ўсиб, ривожланмоқда, янги-янги истиқболлар очмоқда. Бу ўринда, таъбир жоиз бўлса, шахсий жиҳатлар ҳам бор. Бошқа баъзи мамлакатлар каби Совет Иттифоқида ҳам Индира номли болалар бор. Ҳозир уларнинг кўпи ўсиб, улғайиб, ўз давлатларининг бахт-саодати йўлида ишлаб, шу тариқа бутун дунёда дўстликни мустаҳкамламоқдалар. (Қарсаклар).

Леонид Ильич Брежнев, Ҳиндистонда Сизга иззат-иқром кўрсатиш бизга катта шараф ва қувонч бахш этади. Сиз орқали биз ҳинд халқидан Совет Иттифоқининг улуғ халқига самимий дўстона тилаклар йўллаймиз. (Давомли қарсаклар).

Биз Сизнинг мамлакатингиз халқига ҳам фаровонлик, равнақ ва бутун дунёда тинчлик йўлида янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз. (Гулдурос, давомли қарсаклар).

* * *

Митинг охирида Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон Республикасининг давлат гимнлари ижро этилди.

Ана шу тўлқинлантирувчи учрашув Ҳиндистон халқининг совет халқига нисбатан самимий туйғуларини, ҳар иккн мамлакатнинг бахт-саодати йўлида, ялпи тинчлик йўлида Ҳиндистон—Совет дўстлиги мустаҳкамланиб бораётганлигини яна бир марта намойиш қилди.

Е. ИВАНОВ,
В. МАТЯШ,
Б. ЧЕХОНИН.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

ДЕҲЛИ, 8 декабрь. (ТАСС). Ҳиндистон Республикасининг президенти Н. С. Редди КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев шарафига бугун Президент саройида зиёфат берди.

Зиёфатда Совет томонидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Ҳиндистон томонидан Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди, министрлар кабинети аъзолари, парламент депутатлари, жамоат ташкилотларининг раҳбарлари бор эди.

Зиёфатда Н. С. Редди нутқ сўзлади.

Н. С. РЕДДИ нутқи

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси жаноблари!

Муҳтарам меҳмонлар!

Хонимлар ва жаноблар!

Мен Ҳиндистон ҳукумати ва халқи номидан зўр мамнунлик билан Сизга ва делегациянгизнинг ҳурматли аъзоларига ғоят қизғин ва самимий табрикларни топшираман.

Президент жаноблари, биз Сизни бу ерда икки марта мамнунлик билан қабул қилиш шарафига муяссар бўлгандик, бу эса биз учун унутилмас воқеалар бўлган эди. Биз ўз диёримизда мустамлакачилик тартибларининг сўнгги қолдиқларини тугатганимиздан кейин тез орада Сиз биринчи марта визит билан 1961 йилда келган эдингиз. Бир қанча бошқа мамлакатлар билан мустамлакачиликка қарши курашимизнинг адолатли характери ва моҳиятини тушуна олмаган бир пайтда Совет Иттифоқи бизнинг томонимизда қаттиқ турганлигини унутганимиз йўқ, ҳинд миллати мустақилликни қўлга киритган пайтдан буён турли кризисларга дуч келган даврларда ҳам Совет Иттифоқи бизнинг томонимизда қаттиқ туриб келди. Сиз мамлакатимизга 1973 йилда иккинчи марта визит билан келдингиз, Сизни ҳамма жойда самимий ва меҳр-муҳаббат билан кутиб олганликлари ёдингизда бўлса керак.

Жаноб олийлари, биз Сизнинг улуғ ва дўст мамлакат, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг олий мартабали намояндаси сифатидагина эмас, балки шу билан бирга Ҳиндистонга нисбатан доимо самимий муносабатда бўлиб, бизнинг орзу-умидларимиз ва ташвишларимизни астойдил тушуниб келган содиқ ва ишончли дўст сифатида ҳам яна бир бор таъкидлаймиз.

Биз, Ҳиндистондагилар, мамлакатингизни турли соҳаларда жадал ривожлантиришни таъминлашда Сиз ўйнаётган ғоят катта ролни зўр қизиқиш билан кузатиб бормоқдамиз. Жаҳон миқёсидаги йирик давлат арбоби сифатидаги Сизнинг халқаро тинчлик ва ҳамкорлик учун курашдаги тинимсиз куч-ғайратларингиз кенг эътироф этилмоқда ва бизнинг мамлакатимизда юксак баҳога сазовор бўлди. Биз Сизнинг Европада тинчликни мустаҳкамлашга ва кескинликни юмшатиш жараёнини ривожлантиришга қаратилган ташаббусларингизни табриклаймиз. Биз Сизнинг Европа қитъасида ўзаро манфаатли ҳамкорлик ўрнатиш борасидаги куч-ғайратингизни юксак даражада қадрлаймиз. Вайронгарчилик келтирган ҳар иккала жаҳон урушининг дастлабки тўп садолари Европа қитъасида гумбурлаган бизнинг асримиз ана шу урушларнинг шоҳидидан бўлган эди. Биз турлича системалар ўртасида кескинликни юмшатиш ва ҳамкорликнинг ана шу жараённ бир қитъа ёки мамлакатлар группаси билан чекланиб қолмай, балки Ер курраси-нинг ҳамма районларига ёйилди, деб умид қилган эдик. Жаноб олийлари, айни шу сабабдан биз кейинги вақтларда халқаро вазият ёмонлашаётганлигини чуқур ташвиш ва қайғу билан кузатиб турибмиз. Бу ҳол кескинликни юмшатиш жараёнига жиддий зарар етказиши ёки, ҳатто бу жараённи орқага буриб юбориб, қуролланиш пойгасининг, айниқса ядро қуроллари билан қуролланиш пойгасининг, янги даврасини бошлаб юбориши мумкин, деб хавотирланяпмиз. Шу боисдан астойдил ишонамизки, Сиз ниҳоят даражада содиқ бўлиб қолаётган кескинликни юмшатиш жараённ давом эттирилади, ва халқи Ҳиндистон тевараграда кескинликнинг янги манбалари пайдо бўлганлигидан жиддий ташвишланмоқда, бунинг устига шундай ҳол ҳинд халқининг фаровонлигига эришиш йўлидаги барча куч-ғайратларимизга путур етказади. Биз, Ҳиндистондагилар, регионнинг ички ишларига ташқи кучларнинг ҳар қандай шаклда, ошкора ёки маҳфий равишда аралашишларига қарши бўлиб қоламиз. Биз кескинлик юмшатилишига ва региондаги можаролар панча шила ёки тинч-тотув яшашнинг беш принципи руҳида дарҳол бартараф этилишига астойдил ишонамиз. Биз аминмизки, шу регион мамлакатларининг мустақиллиги, суверенитети, территориал бутунлигини ва уларнинг қўшилмаган давлатлар сифатидаги статусини тўла ҳурмат қилиш асосида музокаралар, олиб бориб, сиёсий жиҳатдан ҳал этиш йўли билан мустаҳкам тинчлик тикланиши мумкин.

Биз Ҳинд океанида шу океан соҳили бўйида жойлашмаган давлатларнинг ҳарбий денгиз кучлари қўпайиб бораётганлигини ва бу эса рақобат тусини олаётганлигини, соҳил бўйи мамлакатлар ўтказиб келаётган қўшилмаслик йўлини ўзгартиришга, янги базаларни қўлга киритишга ёки Диего-Гарсия каби мавжуд базаларни кенгайтиришга уриниб қўрилаётганлигини ҳам жиддий ташвиш билан кузатиб боряпмиз. Воқеаларнинг шундай ривожланиши региондаги мавжуд кескинликни яна ҳам кўпроқ кучайтириб юборади ва шу билан можарони мустаҳкам ва адолатли бартараф этишга эришиш ҳамда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантиришга қаратилган Декларациясини тезроқ амалга ошириш вазифасини мушкуллаштириб қўяди, холос. Ҳолбуки яқин вақтларгача регион осойишта эди. Жаноб олийлари, ҳали мен миллий қайта қуриш ишидаги куч-ғайратларимизни тилга олиб ўтдим. Шу муносабат билан мен Совет Иттифоқи билан биз учун бебаҳо бўлган ҳамкорликни миннатдорчилик билан эслатиб ўтмоқчиман. Бугунги кунда Ҳиндистоннинг турли томонларидаги 70 дан кўпроқ объект Ҳиндистон — Совет ҳамкорлиги мустаҳкамлигининг ва ҳаётий кучининг рамзи бўлиб турибди. Биз аминмизки, экономика, савдо-сотиқ, саноат, фан ва техника соҳаларида мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик бундан буён ҳам кенгаяверади, яна ҳам кўпроқ серқирра бўлиб, Ҳиндистон экономикасининг муҳим секторларини ривожлантиришга тобора кўпроқ ҳисса қўшаверади.

Президент жаноблари, Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасида ана шу ўтган йиллар мобайнида вужудга келган қалин дўстлик ва ҳамкорлик алоқаларига бошқа бирон-бир мамлакат билан дўстликка зиён етказган ҳолда эришилгани йўқ. Иккала мамлакатимиз ўртасидаги дўстлик, ишонч ва ҳамжиҳатлик принципларига асосланган. Бу дўстлик замон синовига бардош берди. Зотан бизнинг муносабатларимиз Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ҳукуматлари ва халқларининг тинчлик ва халқаро ҳамкорлик ишига умумий содиқлигига асосланади. Жаноб олийлари, Сизнинг визитингиз мамлакатларимизнинг анъанавий дўстлигини тобора мустаҳкамлаш йўлидаги яна бир муҳим босқич бўлиб қолишига аминмиз. Биз Сизнинг визитингиз ҳамкорлик соҳасида янги имкониятларни очиб беришига ҳам аминмиз. Сиз бизнинг орамизда ҳозир бўлганлигингизни ғоят юксак қадрлашимизни ва мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар жиҳатидагина эмас, шу билан бирга Осиёда ва бутун дунёда тинчлик ҳамда барқарорлик нуқтаи назаридан ҳам Сизнинг визитингизга ғоят катта аҳамият бераётганлигимизни таъкидлашнинг ҳожати бўлмаса керак. Москвада яқинда бўлиб ўтган учрашувларимиз тўғрисида менда ёқиш ва ёқимли хотиралар сақланиб қолди ва мен танишувимизни бу ерда яна давом эттириш имконияти пайдо бўлганлигидан жуда хурсандман.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Леонид Ильич Брежневнинг соғлиги ва муваффақиятлари учун,

Совет Иттифоқининг улуғ ва дўст халқи муваффақиятлари ва равнақи учун,

Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик учун,

бутун дунёда тинчлик учун! —қадаҳ кўтаришимга ижозат бергайсиз.

* * *

Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ҳурматли Президент жаноблари!

Ҳурматли Бош министр хоним!

Хонимлар ва жаноблар!

Ўртоқлар!

Шу улуғ дўст мамлакатда, қадимий дўстлар ҳузурида яна бўлишимдан ғоят мамнунман. Шу дўстлар билан мулоқатда бўлиш ҳамиша ҳам ёқимли ва чуқур аҳамият касб этади. Бу ерда бизнинг шаънимизга, совет халқи шаънига айтилган эзгу сўзлар учун ўз шерикларим номидан ва шахсан ўз номимдан миннатдорчилик изҳор қиламан.

Биз Совет Иттифоқида Ҳиндистон билан муносабатларга биринчи даражали аҳамият берамиз. Ҳиндистон совет халқининг самимий муҳаббати, совет раҳбарларининг иззат-ҳурматига сазовордир. Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, совет халқи ва унинг раҳбарлари Ҳиндистоннинг ишончли дўстларидир. Яхши пайтда ҳам, оғир дамларда ҳам, шахсан ўз номимдан миннатдорчилик изҳор қиламан.

Биз Совет Иттифоқида Ҳиндистон билан муносабатларга биринчи даражали аҳамият берамиз. Ҳиндистон совет халқининг самимий муҳаббати, совет раҳбарларининг иззат-ҳурматига сазовордир. Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, совет халқи ва унинг раҳбарлари Ҳиндистоннинг ишончли дўстларидир. Яхши пайтда ҳам, оғир дамларда ҳам, ҳушнуд пайтларда ҳам, машаққатли дамларда ҳам содиқ дўстлардир.

Биз муносабатларимизни янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш ҳақида, ҳозирги жўшқин жаҳондаги мураккаб вазият тўғрисида, мамлакатларимизнинг халқаро муносабатларни соғломлаштиришга қўшадиган ҳиссаси ҳақида дўстона, фикрлашиб олиш учун бу ерга келдик.

Мамлакатларимизнинг дўстлиги ва ҳамкорлиги тўғрисида кўпгина яхши гаплар айтилди ва яна айтилажагига аминман. Улар ҳақиқатан ҳам бунга сазовордирлар. Сизда яхши кишилар ўртасида дўстлик улар биргаликда олға қараб етти қадам қўймасданоқ пайдо бўлади, деган гаплар борлигини эшитиб билдим. Халқларимиз биргаликда босиб ўтган йўл жуда узоқ йўлдир. Ҳар икки томон Совет — Ҳиндистон муносабатларини ривожлантириш учун кўп иш қилди. Биз қила олган ишларимиздан мамнунмиз. Аммо мўлжалланган ишларнинг ҳаммаси бажарилди, деб ҳисобламаймиз, албатта.

Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг ҳозирги аҳволи тўғрисида таҳлил қилганда, бу муносабатларнинг кенг кўлами ва хилма-хиллиги билан бир қаторда уларда барқарорликнинг юксак даражасига эришилганлигини таъкидлаб ўтишни истар эдик.

Бу — муносабатларнинг характери, шу муносабатлар асосланган тенг ҳуқуқлилик, ўзаро ҳурмат ва ишончнинг юксак принциплари барқарорлигидан ҳам иборат. Бу — муносабатлар тараққиётининг доимий динамизмидан ҳам иборат. Бу, ниҳоят, — бизнинг ўртамиздаги яхши муносабатлар турли сиёсий вазиятларда сақланиб қолганлигидан далолат беради, бу эса муҳим ҳолатдир.

Биз ҳозирги Осиёнинг атоқли сиёсий ва давлат арбоби Индира Ганди хонимга нисбатан ҳамиша зўр ҳурмат билан қараб келаётганлигимизни очиқ айтаман. Худди шунингдек, биз унинг буюк отаси — мустақил Ҳиндистоннинг асосчиларидан бири, Ҳиндистон — Совет дўстлигини бошлаб берган инсон Жавоҳарлал Нерунинг тарихий жасоратини ҳам тўла ҳурмат қиламиз.

Совет — Ҳиндистон муносабатларининг яна бир муҳим хусусиятини таъкидлаб ўтишни истайман. Ҳозирги кунда мустамлакачилик асоратидан халос бўлган мамлакатлар билан алоқаларимиз учун хос бўлган нарсаларнинг кўпи, халқаро алоқалар практикасига секин-аста, лекин муттасил жорий этилаётган соғлом, адолатли нарсаларнинг кўпи биринчи марта Совет — Ҳиндистон муносабатларида пайдо бўлди.

Мен яқинда Ҳиндистонда ёзилган ва Совет Иттифоқи билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстлик ҳозирги пайтда социалистик мамлакатлар ва блокларга қўшилмаган мамлакатлар бирдамлиги қудратли фронтининг, империализм агрессия кучларига қарши турган ва уларнинг халқлар тинчлиги, озодлиги ҳамда мустақиллигига қарши қаратилган ҳатти-ҳаракатларини тўсиб турадиган фронтининг муҳим қисмидир деган гаплари ўқидим.

Планетадаги халқаро иқлим анча мушкуллашган ҳозирги пайтда бу — айниқса, муҳим гап.

Ғарбдаги нуфузли сиёсатдонлар қуролланишни чеклаш ўрнига қуролланиш пойгасини кучайтиришга қарор бердилар. Улар ҳарбий тенгликни сақлаб қолиш ўрнига ҳарбий жиҳатдан устун бўлишга эришишни ният қилдилар. Улар ҳуқуқий жиҳатдан тенг бўлган томонларнинг музокаралар олиб бориши ва ўзаро манфаатли ҳамкорлиги ўрнига зўравонлик ва дўқ-пўписа қилишга умид боғладилар. Улар кейинги йилларда жаҳондаги вазиятни жиддий равишда мушкуллаштира олдилар.

Ҳозирги пайтда масала шу тахлитда қўйилади: ҳўш ишлар бундан буён қайси томонга йўл олади? Ана шу салбий ва очиқ-равшан айтамизки, хатарли йўл давом этадиган бўлса, жаҳон жиддий хавф остида қолади. Ёки ақл-идрок ғалаба қилади ва бундай ҳолатда халқларнинг умидларига, барча мамлакатларнинг манфаатларига мос бўлиб тушадиган конструктив сиёсат яна ўзига йўл очиб олади.

Совет Иттифоқига келганда шуни айтиш керакки, бизнинг масалага ёндашувимиз принципиал ёндашув бўлиб қолаверали: биз ҳар қандай масалаларни реализм руҳида муҳокама қилишга, бошқаларнинг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатлари билан ҳисоблашишга доим тайёрмиз.

Конфронтациядан музокаралар олиб бориш сари, можароларни кескинлаштиришдан уларни бартараф қилиш сари бурилиш ясашни таъминлаш — оддий вазифа бўлмаса ҳам, лекин зарур вазифадир, албатта. Мен бу вазифа ҳозирги куннинг энг инсонпарвар вазифаси дер эдим. Бу вазифани биргаликда, тинчликни истаётган ва тинчлик манфаатлари йўлида ҳаракат қилаётган ҳамма кишиларнинг куч-ғайрати билангина ҳал этиш мумкин. Бизнинг фикримизча, буни шу кунларда давлатларнинг ташқи сиёсатига баҳо беришнинг асосий мезони деб билиш керак.

Қуролни пеш қилиш ва ўз ҳоҳишини бошқа халқларга мажбуран қабул қилдиришга уриниш— давлат сиёсатининг донолигидан далолат бермайди. Бундай уринишлар ўтмишда бир неча бор рўй берган эди ва уларнинг нима билан тугаганлиги яхши маълум. Бошқа халқларнинг манфаатлари ҳисобига ёки уларга ошкора зўравонлик қилиш йўли билан бир томонлама фойда олишга интилиш ҳам давлат сиёсатининг донолигидан эмас. Мустамлакачилик системасининг ҳалокати бундай интилишнинг оқибати нима бўлганлигини кўрсатиб берди.

Бизнинг фикримизча, нотинчликларга, тазйиқ ва дўқ-пўписаларга учмай, қатъият ва изчиллик билан тинчликни ҳимоя қилиш, ўз халқининг хавфсизлиги ва осойишталигини бошқа халқлар билан тинч тенг ҳуқуқли ҳамкорлик асосида қуриш гарчи эҳтимол, ҳамиша ҳам осон иш бўлмасада аммо жуда оқилона ишдир.

Бугун биз Ҳиндистон раҳбарлари билан сермазмун ва фойдали фикрлашиб олишга киришдик. Фикрлашиб олиш худди шу рухда бораётганлигини таъкидлаб ўтиш ёқимлидир. Бундай фикрлашиб олиш мамлакатларимиз халқлари учун ва бутун жаҳонда тинчлик иши учун наф келтирадиган яхши натижалар беришига аминман.

Ҳурматли дўстларимиз ва меҳмондўст мезбонларимиз — Президент Нилам Санжива Редди жаноблари ва бош министр Индира Ганди хонимнинг соғлиги учун, дўст улуғ Ҳиндистоннинг муваффақиятлари ва равнақи учун, ер юзида мустаҳкам тинчлик учун қадаҳ кўтаришни таклиф этаман!

* * *

Н. С. Редди ва Л. И. Брежнев нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

Л. И. БРЕЖНЕВ ҲИНДИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

ДЕҲЛИ, 9 декабрь. (ТАСС). Бу ерда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев Ҳиндистон Коммунистик партиясининг раҳбарлари билан учрашди. Учрашувда Ҳиндистон Компартияси Миллий Кенгашининг Бош секретари Р. Рао, Ҳиндистон Компартияси Миллий Кенгаши Марказий секретариатининг аъзолари Н. К. Кришнан, Б. Гупта, Р. Редди, И. Гупта, Г. Наир, И. Синха қатнашдилар.

Совет томонидан учрашувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов, КПСС Марказий Комитети аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири Л. М. Замятин, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, СССРнинг Ҳиндистондаги элчиси Ю. М. Воронцов, КПСС Марказий Комитети ишлар мудирининг ўринбосари М. Е. Могилевец, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг референти Е. М. Самотейкин, КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими секторининг мудири П. В. Куцобин иштирок этдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев ўртоқ Ражешвар Раони ва Ҳиндистон Коммунистик партиясининг бошқа раҳбарларини сидқидилдан, самимий табриклади, уларга КПСС Марказий Комитетидан ва барча совет коммунистларидан отаси, қардошлик саломи топширди. Совет коммунистлари, бутун совет халқи Ҳиндистон Коммунистик партиясига, унинг социал ва иқтисодий тараққиёт йўлидаги, Ҳиндистоннинг меҳнаткаш халқи манфаатлари йўлидаги изчил курашига зўр ҳурмат билан қарайдилар, деди Леонид Ильич. СССРда Ҳиндистон Компартиясининг СССР ва Ҳиндистон халқлари ўртасидаги дўстлик ҳамда ҳамкорликни ривожлантиришга ва мустаҳкамлашга қўшаётган катта ҳиссаси юксак баҳоланмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежнев совет коммунистларининг ўз партияси XXVI съездига қандай тайёргарлик кўраётганликларини, Совет Иттифоқида мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг яқин ўн йилга мўлжалланган планлари умумхалқ муҳокамаси қандай ўтаётганини гапириб берди, КПСС ички ва халқаро фаолиятининг актуал масалалари тўғрисида ҳинд ўртоқларни хабардор қилди.

Ҳиндистонлик дўстлар билан суҳбатда ўртоқ Л. И. Брежнев Бош министр Индира Ганди билан ва Ҳиндистоннинг бошқа давлат арбоблари билан музокаларнинг боришидан мамнун эканини изҳор қилди. Шу музокаралар СССР билан Ҳиндистоннинг кўпчилик актуал халқаро проблемалар соҳасида бир-бирига ўхшаш ёки яқин позицияларда туриб ҳаракат қилаётганларини кўрсатди. СССР билан Ҳиндистон ўртасидаги дўстона муносабатларни янада мустаҳкамлаш, улар ўртасида кенг миқёсдаги яхши қўшничилик ҳамкорлигини ривожлантириш ҳозирги мураккаб вазиятда, ялпи тинчликка солинаётган хавфни камайтириш ва халқаро в

РОССИЯ ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

РСФСР ёзувчиларининг 9 декабрь куни Катта Кремль саройида очилган V съезди делегатларининг асосий диққат-эътибори коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида ёзувчилар олдида турган масъулиятли вазифаларга қаратилган.

Тўпланганлар В. В. Гришин, А. П. Кириленко, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, М. В. Зимянин ўртоқлари қарсаклар билан қутиб олдилар.

Делегатлар ва меҳмонлар ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайлайдилар.

РСФСР Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси С. В. Михалков «Ҳаёт билан ҳамнафас бўлиб, совет жамиятининг бунёдкорлик характерини янада ёрқинроқ, янада маҳорат билан тасвирлайлик» деган мавзуда доклад қилди.

Съездда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг раиси М. С. Соломенцев нутқ сўзлади.

Россия ёзувчиларининг съезди ўз ишини давом эттирмоқда. (ТАСС).

ЧОРВАДОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Узбекистон ССР Министрлар Совети чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан социалистик мусобақанинг 1980 йил 1 декабргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Узбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқларини қуйидагиларда қолдиришга қарор қилинди:

— **Фарғона области** (область партия комитетининг секретари ўртоқ Умаров, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Рустамов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ким). Бу область ноябрь ойида маҳсулот тайёрлашда энг юқори ўсишга эришишни таъминлаган ва гўшт тайёрлаш йиллик ҳажмини 98,3 процент, сут тайёрлашни 88 процент, тухум тайёрлашни 94,4 процент, жун тайёрлашни 117,6 процент бажарган;

— **Тошкент области** (область партия комитетининг секретари ўртоқ Мусахонов, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Алимов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Раҳмонов). Бу область ноябрь ойида маҳсулот тайёрлашда энг юқори ўсишга эришишни таъминлаган ва гўшт тайёрлаш йиллик ҳажмини 97,5 процент, сут тайёрлашни 97,1 процент, тухум тайёрлашни 90,5 процент, жун тайёрлашни 121,4 процент бажарган.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Узбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

— Бухоро областининг **Ромитан райони** (район партия комитетининг секретари ўртоқ Қаландаров, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Собиров, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Шарипов). Бу район ноябрь ойида маҳсулот тайёрлашда энг юқори ўсишга эришишни таъминлаган ва давлатга гўшт топириш йиллик планини 122,5 процент, тухум топиришни 93,9 процент бажарган. Байроқ Фарғона давлат эътибор парранда заводидан олиб берилади;

— Қорақалпоғистон АССР Нукус районидаги **«Узпладоовощвинпром» бирлашмасига қарашли «Нукус» совхози** (директори ўртоқ Ермаков, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Самудуллаев, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Мамбетниязов). Бу совхоз давлатга гўшт топириш йиллик ҳажмини 114 процент, сут топиришни 105 процент бажарган. Байроқ Жиззах области, Галлаорол районидаги «Коммунизм» совхозидан олиб берилади;

— Жиззах область Арнасой районидаги **«Главсредазирсовхозстройга қарашли Тимошенко номли совхоз»** (директори ўртоқ Саитқулов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Абдираимов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Хаитов). Бу совхоз ноябрь ойида маҳсулот тайёрлашда энг юқори ўсишга эришишни таъминлаган ва давлатга гўшт топириш йиллик ҳажмини 152,9 процент, сут топиришни 110 процент бажарган. Байроқ Қашқадарё области, Қарши районидаги «Аврора» совхозидан олиб берилади;

— Тошкент область **Оҳангарон районидаги ВЛКСМ 50 йиллиги номли совхоз — саноат комплекси** (директори ўртоқ Аллаев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ҳамроев, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Осипова). Бу саноат комплекси маҳсулот тайёрлашда яхши ўсишга эришишни таъминлаган ва давлатга гўшт топириш йиллик ҳажмини 93 процент, шу жумладан ноябрь ойи планини 124 процент бажарган. Байроқ Сирдарё область, Оқолтин районидаги «Фарғона» совхозидан олиб берилади;

— **Урганч паррандачилик фабрикаси** (директори ўртоқ Матёқубов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Маҳмудов, маҳаллий комитет раиси ўртоқ Нурметов). Бу паррандачилик фабрикаси ноябрь ойида маҳсулот тайёрлашда яхши ўсишга эришишни таъминлаган ва давлатга гўшт топириш йиллик планини 122,5 процент, тухум топиришни 93,9 процент бажарган. Байроқ Фарғона давлат эътибор парранда заводидан олиб берилади;

— Қорақалпоғистон АССР Нукус районидаги **«Узпладоовощвинпром» бирлашмасига қарашли «Нукус» совхози** (директори ўртоқ Ермаков, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Самудуллаев, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Мамбетниязов). Бу совхоз давлатга гўшт топириш йиллик ҳажмини 114 процент, сут топиришни 105 процент бажарган. Байроқ Жиззах области, Галлаорол районидаги «Коммунизм» совхозидан олиб берилади;

— Жиззах область Арнасой районидаги **«Главсредазирсовхозстройга қарашли Тимошенко номли совхоз»** (директори ўртоқ Саитқулов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Абдираимов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Хаитов). Бу совхоз ноябрь ойида маҳсулот тайёрлашда энг юқори ўсишга эришишни таъминлаган ва давлатга гўшт топириш йиллик ҳажмини 152,9 процент, сут топиришни 110 процент бажарган. Байроқ Қашқадарё области, Қарши районидаги «Аврора» совхозидан олиб берилади;

— Узбекистон ССР Балиқ хўжалиги давлат комитетининг **Самарқанд балиқ комбинати** (директори ўртоқ Қаршиев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Умаров, маҳаллий комитет раиси ўртоқ Тожиев). Бу комбинат балиқ овлаш планини 104,7 процент, балиқ маҳсулотлари етказиб бериш планини 101,6 процент, фойда олиш планини 100 процент бажарган. Байроқ Хоразм балиқ комбинатидан олиб берилади;

— Самарқанд область, **Пахтачи район матлубот союзининг молларни сўқимга боқиш хўжалиги** (раиси ўртоқ Эргашев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ҳамроева, маҳаллий комитет раиси ўртоқ Хўжаев, молларни сўқимга боқиш хўжалигининг директори ўртоқ Кишбаров). Бу хўжалик гўшт етиштириш планини 103,7 процент, молларни семиртириш планини 100,9 процент бажарган, қорамолни бир суткада ўрта ҳисобда 850 грамм семиртирган. Байроқ Наманган область Тўрақўрғон район матлубот союзининг молларни сўқимга боқиш хўжалигидан олиб берилади.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Узбекистон ССР Министрлар Совети чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан социалистик мусобақанинг 1980 йил 1 декабргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Узбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқларини қуйидагиларда қолдиришга қарор қилинди:

— **Фарғона области** (область партия комитетининг секретари ўртоқ Умаров, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Рустамов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ким). Бу область ноябрь ойида маҳсулот тайёрлашда энг юқори ўсишга эришишни таъминлаган ва гўшт тайёрлаш йиллик ҳажмини 98,3 процент, сут тайёрлашни 88 процент, тухум тайёрлашни 94,4 процент, жун тайёрлашни 117,6 процент бажарган;

— **Тошкент области** (область партия комитетининг секретари ўртоқ Мусахонов, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Алимов, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Раҳмонов). Бу область ноябрь ойида маҳсулот тайёрлашда энг юқори ўсишга эришишни таъминлаган ва гўшт тайёрлаш йиллик ҳажмини 97,5 процент, сут тайёрлашни 97,1 процент, тухум тайёрлашни 90,5 процент, жун тайёрлашни 121,4 процент бажарган.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Узбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил байроқлари қуйидагиларга берилди:

— Бухоро областининг **Ромитан райони** (район партия комитетининг секретари ўртоқ Қаландаров, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Собиров, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Шарипов). Бу район ноябрь ойида маҳсулот тайёрлашда энг юқори ўсишга эришишни таъминлаган ва давлатга гўшт топириш йиллик планини 122,5 процент, тухум топиришни 93,9 процент бажарган. Байроқ Фарғона давлат эътибор парранда заводидан олиб берилади;

— Қорақалпоғистон АССР Нукус районидаги **«Узпладоовощвинпром» бирлашмасига қарашли «Нукус» совхози** (директори ўртоқ Ермаков, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Самудуллаев, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Мамбетниязов). Бу совхоз давлатга гўшт топириш йиллик ҳажмини 114 процент, сут топиришни 105 процент бажарган. Байроқ Жиззах область, Галлаорол районидаги «Коммунизм» совхозидан олиб берилади;

— Жиззах область Арнасой районидаги **«Главсредазирсовхозстройга қарашли Тимошенко номли совхоз»** (директори ўртоқ Саитқулов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Абдираимов, ишчилар комитетининг раиси ўртоқ Хаитов). Бу совхоз ноябрь ойида маҳсулот тайёрлашда энг юқори ўсишга эришишни таъминлаган ва давлатга гўшт топириш йиллик ҳажмини 152,9 процент, сут топиришни 110 процент бажарган. Байроқ Қашқадарё области, Қарши районидаги «Аврора» совхозидан олиб берилади;

— Узбекистон ССР Балиқ хўжалиги давлат комитетининг **Самарқанд балиқ комбинати** (директори ўртоқ Қаршиев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Умаров, маҳаллий комитет раиси ўртоқ Тожиев). Бу комбинат балиқ овлаш планини 104,7 процент, балиқ маҳсулотлари етказиб бериш планини 101,6 процент, фойда олиш планини 100 процент бажарган. Байроқ Хоразм балиқ комбинатидан олиб берилади;

— Самарқанд область, **Пахтачи район матлубот союзининг молларни сўқимга боқиш хўжалиги** (раиси ўртоқ Эргашев, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ҳамроева, маҳаллий комитет раиси ўртоқ Хўжаев, молларни сўқимга боқиш хўжалигининг директори ўртоқ Кишбаров). Бу хўжалик гўшт етиштириш планини 103,7 процент, молларни семиртириш планини 100,9 процент бажарган, қорамолни бир суткада ўрта ҳисобда 850 грамм семиртирган. Байроқ Наманган область Тўрақўрғон район матлубот союзининг молларни сўқимга боқиш хўжалигидан олиб берилади.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети, Узбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Узбекистон ССР Министрлар Совети чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш юзасидан социалистик мусобақанинг 1980 йил 1 декабргача бўлган якунларини кўриб чиқдилар

КУН ТАРТИБИДА:

ИҚТИСОД ФАНИНИНГ АКТУАЛ МАСАЛАЛАРИ

КПСС XXV съезди ижтимоий фанлар соҳасидаги илмий тадқиқотларнинг муҳим йўналишини — ривожланган социализм, унинг коммунизмга ўсиб ўтиш қонуниятларининг амал қилиши ва фойдаланлиши механизми назариясини тадқиқ этиш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш назарияси ишлаб чиқишни давом этдириш вазифасини белгилаб берган эди. Бу илмий проблемаларни кенг миқёсда тадқиқ этиш барча жамиятшунос, социолог, файласуф ва иқтисодчи олимларнинг партия ва халқ олдидаги муқаддас бурчидир.

Юқорида кўрсатилган илмий проблемалар системасида ривожланган социализмнинг ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш проблемаси катта ўрин эгаллайди. Жамиятимиз ишлаб чиқариш муносабатлари такомиллаша борган сари унинг ишлаб чиқариш кучлари шунча юқори суръатларда тараққий этади, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш имкониятлари кўпая боради.

Ўнинчи беш йилликда мамлакатимиз иқтисодий илмий-тадқиқот институтларида, олий таълим ўқув юртлари сиёсий иқтисод кафедраларида ривожланган социализм ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш проблемаси муваффақиятли тадқиқ этилмоқда. Шу жумладан Тошкент халқ хўжалиги институти сиёсий иқтисод кафедраларида етук социализмнинг ишлаб чиқариш мувосабатларини такомиллаштириш масалаларини илмий тадқиқот этиш соҳасида катта ишлар амалга оширилмоқда. Бу соҳада олиб борилган илмий ишларнинг дастлабки натижалари илмий тўпламларда ва айрим монографияларда нашр этиб борилмоқда. Институтда ривожланган социализм ижтимоий ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш борасидаги илмий-тадқиқот ишларини янада кучайтириш ва уларнинг самарадорлигини оширишдаги мақсадида 1976 йил махсус Координация Совети тузилган эди. Бу Совет фаолияти сиёсий иқтисод ва бошқа ижтимоий, конкрет иқтисодий фанлар кафедраларини қўйилган илмий проблемаларни биргаликда ҳал қилишга актив жалб этишга қаратилган. Координация Совети ўз фаолиятини кенгайтира бориб фақатгина институтимиз назариётчи иқтисодчи олимларнигина эмас, балки республикамиз бошқа олий ўқув юртларининг иқтисодчи олимлари эътиборини ҳам кўп қиррали ва мураккаб илмий проблема бўлган «Ривожланган социализмнинг ижтимоий-ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш проблемаси»ни тадқиқ этишга уюштирмоқда ва бу соҳадаги илмий тадқиқот ишларининг самарадорлигини оширишга эришмоқда.

Кўп йиллик илмий изланишларнинг натижалари асосида эртага институтимизда «Ривожланган социализм ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштириш проблемалари» мавзусига бағишланган илмий назарий конференция ўтказилади. Бу конференция Ўзбекистон ССР Олий ва Ўрта махсус таълим министрлиги, республика Фанлар академияси Иқтисод институти, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети, Ўзбекистон ССР Госплани қошидаги иқтисодий тадқиқотлар институти, «Социализмнинг ривожланиши ва унинг коммунизмга ўсиб ўтишининг иқтисодий қонуниятлари» проблемаси бўйича СССР Фанлар Академияси Илмий Советининг Ўрта Осиё секцияси билан хамкорликда тайёрланмоқда. Илмий назарий конференциянинг мақсади — ривожланган социализмнинг ижтимоий-иқтисодий муносабатларни такомиллаштириш билан боғлиқ бўлган илмий тадқиқотларнинг кўламини кенгайтириш ва чуқурлаштириш. бу соҳадаги илмий ишларнинг самарадорлигини ошириш юзасидан амалий тавсиялар ишлаб чиқишдан иборатдир.

Конференцияда тинглананадиган ва илмий мунозара қилинадиган докладлар ва музокаралар ривожланган социализм ишлаб чиқариш муносабатлари бутун системасини ўз ичига олади ва қўйилган проблеларни ечишга комплекс, ҳар томовлама ёндашилади.

Конференцияда иқтисодий фан ютуқларини ишлаб чиқаришга тадбиқ этишни кучайтириш масаласига айниқса катта эътибор берилади.

Социалистик ижтимоий мулк, тақсимот, айирбошлаш, истеъмол, планлилик, коллективизм, ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик муносабатларини мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш ривожланган социализм хўжалик механизми системасининг барча бўғинларини, хусусан бошқариш, планлаштириш ва моддий рағбатлантиришни такомиллаштиришга хизмат қилади. Хўжалик механизмининг янада мукаммаллаштирилиши эса халқ хўжалигининг пировард натижаларини кўпайтиради ва ижтимоий-ишлаб чиқаришнинг социал-иқтисодий самарадорлигини ҳамда халқ хўжалигининг барча тармоқларида иш сифатини кескин яхшилашга хизмат қилади.

Катта илмий анжуманда ишлаб чиқилган тавсиялар социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини такомиллаштиришнинг назарий ва амалий проблемалари ечимини топиш асосида хўжалик механизмини янада такомиллаштириш ва унинг ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишдаги ролини кучайтиришга қаратилган. Бу иқтисодчи олимларнинг КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1979 йил 12 июлда қабул қилган «Планлаштиришни яхшилаш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ҳамда иш сифатини оширишга хўжалик механизмининг таъсирини кучайтириш тўғрисида»ги қарорини ҳаётга татбиқ этиш борасида қилинаётган улкан ва шарафли ишга қўшган ҳиссаси бўлади.

КПСС Марказий Комитетининг матбуотда эълон қилинган партиямизнинг XXVI съездига «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» лойиҳасида ижтимоий фанлар соҳасида қўйилган вазифалар, хусусан назарий ва амалий вазифаларни ҳал қилишда материалистик диалектиканы қўлланиш асосида сиёсий иқтисод проблемаларини ишлаб чиқиш, ривожланган социализм, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг назарий масалаларини тадқиқ этишни, илмий-техника тараққиётининг социал-иқтисодий проблемалари, халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш, аграр сиёсат соҳасидаги илмий тадқиқотларни кенгайтириш бўйича қўйилган янги вазифалар сиёсий иқтисодчи олимларни илҳомлантиради ва янги зафарли ишларга чорлайди.

Совет иқтисод фанининг актуал проблемасига бағишланган илмий-назарий конференцияни ўтказиш билан биз иқтисодчи олимлар КПССнинг XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини шонли партиямизга зўр ифтихор туйғулари билан муносиб кутиб оламиз.

О. АМИНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси мухбир аъзоси, профессор.

М. ИНОМОВ,
иқтисод фанлари кандидати, доцент.

Мамлакатимиз меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг янгиловчи йилини муваффақиятли тугатиш, КПСС XXVI съездига муносиб туҳфа ҳозирлаш йўлида ғайрат қилмоқдалар. Жумладан Қирғизистонда бунёд этилаётган Курпсой ГЭСи қурувчилари партия съезди очиладиган кунга қадар нурхонанинг дастлабки агрегатини ишга солишга аҳд қилишган. Суратларда: (чапдан) 1. Курпсой ГЭСи қурилиш майдонининг кўриниши. 2. «Атоммаш»да ҳисоблаш маркази фойдаланишга топширилди. Программчи инженерлар Л. Курочкина билан Л. Ефименколар иш устида. 3. Жанубий Ўралдан Карпат тоғи довонларигача чўзилган газ қувурларини «Дўстлик магистрали» деб аташади. Совет Иттифоқи ва Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ҳамкорлигида бунёд этилган ана шу қувурлар орқали арзон ёқилғи етказиб берилмоқда. Газ компрессор станцияси совитиш участкасининг кўриниши акс эттирилган.

ТАСС фотохроникаси.

ЭГИЗАКЛАР

Польшанинг Марказий статистика бюроси маълумотларига кўра 1949 йилдан то 1972 йилгача бўлган даврда мамлакатда туғилган ҳар миллион чақалоққа 96 тадан уч эгизак тўғри келган. Қизиғи шундаки, уч эгизак туққан аёлларнинг ёши 30 дан ошган.

ЎЗБЕК ОПЕРАТОРИГА ФЕСТИВАЛЬ МУКОФОТИ

Қардош Украина ССРнинг пойтахти Киев шаҳридан хушхабар келди. Бу ерда ўтказилган «Ёшлик-80» республика кинофестивалида «Ўзбекфильм» студиясининг оператори Даврон Абдуллаев «Ватанга хизмат қилиб» лентаси учун фестивалнинг «Энг яхши операторлик иши» мукофотига сазовор бўлди.

Бу фестиваль республика киночи ёшларининг кўриги бўлди. Унда қардош республикаларнинг вакиллари ҳам қатнашишди. Кинофестивалдаги асосий совринни — хрусталь кубокни «Мосфильм» киностудиясининг «Дебют» ёшлар ижодий эксперименталь бирлашмаси коллективи қўлга киритди. Бу мукофотга коллектив томонидан яратилган «Кузенковга нима мумкин», «Бўйдоқлар», «Бумеранг» фильмлари сазовор бўлди.

Мамлакатимизнинг кўпгина ижодий коллективлари фестиваль лауреати бўлишди. Ленинградлик Константин Лопушанский, киевлик актёр Андрей Харитоновлар фестиваль лауреати бўлишди.

АХБОРОТ

КАРИМОВЛАР СУЛОЛАСИ

Носиржон Каримов Учқўрғондаги 9-пахта тозалаш заводига ишга келганида 18 ёшда эди. 37 йилдирки, у жин машинасида ишлаш касбини ўрганиб олган, ўнлаб шогирдлар тайёрлади. Бугунги кунда корхона «Ҳурмат тахтаси»дан ўрин олган М. Сиддиқов, У. Пўлатов, К. Мўминов сингари илғор ишчилар Носиржон Каримовни ўз мураббийси сифатида қадрлашади.

Ҳозир корхонада уч нафар Каримов меҳнат қилмоқда. Булар ота ва унинг ўғиллари Нозимжон, Акрамжон Каримовлар. Ота изидан бориб жин дастгоҳлари сирини чуқур ўрганган ўғиллар ҳам мусобақада пешқадам.

Ж. УМАРОВ.

ҚИШЛОҚДА ФАБРИКА

Фарғона область, Бувайда райони маркази — Янгиқўрғон қишлоғида Фарғона тўқимачилик комбинатининг филиали — ип-йигирув фабрикаси қурилиши жадал давом этмоқда. Қурилишни 44-кўчма механизациялашган колонна коллективи олиб борянти. Колоннанинг Т. Ҳакимов, А. Ҳолиқов, Т. Исоқов, Р. Маматқулов ўртоқлар бошлиқ комплекс қурувчилар бригадалари мусобақада пешқадамлик қилмоқда.

Келгуси йилдаёқ фойдаланишга топширилади ган корхонада ишлар уч сменада ташкил этилиб, 1200 нафардан ортиқ тўқувчи 34 минг урчуқни ҳаракатга келтиради.

Қ. ТУРСУНОВ.

МИЛЛИОНЕР МЕХАНИЗАТОР

Александр Селеверстовни «Дренажстрой» трестига қарашли 34-механизациялашган кўчма колоннада барча бирдек миллионер механизатор деб фахр билан тилга олади. Бу, бежиз эмас. А. Селеверстов ўнинчи беш йилликда 2 миллион кубометрдан ортиқ тупроқ ишлари бажариб, рекорд натижага эришди.

Жиззах даштларини ўзлаштиришга муносиб ҳисса қўшаётган пешқадам механизатор беш йилликнинг ўтган даврида пландаги 850 минг кубометр ўрнига 1 миллион 700 минг кубометр тупроқ ишлари бажариш мажбуриятини олган эди. У бугунгача 2 миллион 485 минг кубометр иш бажариб, мажбуриятини ҳам ошириб ado этди. Миллионер механизатор А. Селеверстов ҳозир 1990 йил ҳисобига иш бошлади.

М. МАМАДАЛИЕВ,

* * *

Шунингдек, фарғоналик **М. Қурбоналиева**, бухоролик **Н. Сафаров**, самарқандлик **М. Раҳматов**, тошкентлик **Қ. Одинаев**, наманганлик **Ю. Шарипов**, андижонлик **Н. Шерматов**, **М. Каримов**, қашқадарёлик **Х. Қўқонов** сингари бошқа ўртоқлар ҳам редакциямизга хат йўллаб, саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари коллективлари эришаётган ютуқлар ҳақида ҳикоя қилганлар.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 10.05 —Гимнастика. 10.30 — Концерт. 11.20 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.20 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.15 — Шахмат мактаби. 16.45 — Совет композиторларининг симфоник миниатюралари. 17.10 — Рус тили. 17.30 — Горничлар, қаердасиз! 18.10 — Фан оламида. 18.40 — Ҳиндистон бўйлаб. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Талабларингизга биноан учрашувлар. 20.20 — Зита ва Гита. Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Время. 22.30 — Опера билан учрашув. 23.40 — Дунё воқеалари.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I.

11.30 — Физикадан ўқув кўрсатуви. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Геометрик оптиканинг қонунлари. 13.00—Телевизион театр. 14.10— Афсона кишилари. Фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.40 — КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари — ҳаётда. 19.00 — Халқ контроли экрани. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Баскетбол бўйича СССР чемпионати. «Университет» (Тошкент) — «Статиба» (Вильнюс). 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон композиторларининг камер асарлари. 21.30 — Время. 22.30 — Б. Бойқобилов. Тун ва кун. Спектакль. 2-қисм. 23.40 — Оламда нима гап?

II.

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Француз тили. 20.55 — Бизнинг бош мухбиримиздан. 21.25 — Физика. 22.25 —Николай Кузнецов. Фильм.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ўзбекистон давлат телевидениеси ва радиоси солистларининг концерти. 9.35 — Хор асарлари. 12.10 — Ўзбекистан индустриальний 13.00 — Хлорелла ва бўрдоқичилик. 14.00—Сифат ва самарадорлик ютуқларимиз мезони бўлди. 18.15—Ўзбекистон терапевтларининг съездига. 18.25 — Камтар шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 19.25 — Қувноқ қўшиқлар гулдастаси. 21.00 —Инсон ҳуқуқини ҳимоя қилиш Халқаро кунига. 21.10 — Бир шеър кечаси. 21.30 — Татар халқ қўшиқлари. 22.30 — Ёш ижрочилар концерти. 23.15 — Тинглаб, дам оламиз.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги
ЛЕНИН ОРДЕНЛИ Р. Р. ШРЕДЕР НОМИДАГИ БОҒДОРЧИЛИК, УЗУМЧИЛИК ВА ВИНОЧИЛИК ИЛМИЙ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ҚОШИДАГИ
ТОШКЕНТ БИР ЙИЛЛИК БОҒБОНЛАР ТАЙЁРЛАШ МАКТАБИ
1981 йилга

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Мактаб колхоз ва совхозлар учун боғдорчилик, узумчилик, пальметта боғлари бўйича малакали кадрлар, цитрус мевалар, гулчиликка оид мастер- технологлар тайёрлайди.

Боғбонларнинг малакасини оширади ҳамда қўшимча равишда шофёрлик касбига ўргатади.

Мактабга боғдорчилик, узумчилик соҳасида 2 йиллик иш стажи бўлган, 7—10-синф ҳажмида маълумотли шахслар колхоз ва совхозлар йўлланмаси билан қабул қилинади.

Ўқишга юборилган колхоз аъзолари ва совхоз ишчи-хизматчиларига иш жойидан ўртача ойлик маоши сақланади.

Ўқувчилар стипендия ва ётоқхона билан таъминланади.

Мактабга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: маълумоти ҳақидаги ҳужжатнинг асл нусхаси (аттестат, шаҳодатнома), ўқишга юборилганлиги ҳақида ишлаб турган хўжалик томонидан берилган йўлланма, соғлиғи ҳақида ишлаб турган хўжалик томонидан берилган йўлланма, соғлиғи ҳақида справка (286-форма), учта фотосурат (3х4 см), таржимаи ҳоли, турар жойидан справка, мактаб директори номига ариза.

ЎҚИШ 2 ЯНВАРДАН БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Тошкент райони, Гулистон қишлоқ Совети (107, 108-автобусларнинг «Сельсовет» бекати).

«СРЕДАЗТЕПЛОМОНТАЖ» ТРЕСТИНИНГ ЎҚУВ ПУНКТИ
Футеровкачи-кислотаупорчилар ва термоизоляция ишларининг изолировкачиларини тайёрлайдиган
3 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Камида 18 ёшли, 8—10 синф ҳажмида маълумотли эркаклар ва аёллар, шунингдек, Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилган йигитлар қабул қилинади.

Бошқа шаҳардан келганларга ётоқхона берилади.

Ўқишга қабул қилинганлар ишлаб чиқаришга 2-разрядли ишчи сифатида юборилади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР ТЎЛИШИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Ўқиш даврида ўртача ойлик иш ҳақи тўланади.

Ўқишни тугатганларга танланган ихтисос бўйича III-разряд малакаси берилади ва улар Тошкент «Монтажхимзашита» бошқармаси системасида иш билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: 700031, Тошкент шаҳри, Шпильков кўчаси, 3-уй, кадрлар бўлими (7, 8, 10, 11, 13, 25-трамвайлар; 3, 9, 11-троллейбусларнинг «Марказий бозор бекати). Телефонлар: 56-45-46, 56-40-43.

КЎЗЛАРИНГГА НУР БЎЛУРМАН...

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

Чорвадорларнинг районда ўтказиладиган йиғилишига колхоздан икки киши — раис билан сут соғувчи Дурдигул Оққиева таклиф этилган эди. Раис Дурдигулни ҳам бирга олиб кетмоқчи бўлиб, йўл-йўлакай унинг уйи томон бурилди.

— Саҳарлаб фермасига жўнаворган... — жавоб қилди пешвоз чиқиб келаётган Муаззам ая.

— Йиғилиш-чи?

— Йиғилишга фермадан ўтарман, деб эгнини ҳам ола кетганди...

— Ўзингиз қалай юрибсиз, ийда зерикиб қолмаяпсизми? — онадан ҳол-аҳвол сўради раис.

— Зерикишга вақт йўқ,— жилмайди она. — Уй ишлари... Мана энди невара боқяпман. Келиним ишда. — У баъридан тутиб турган болакайни ердан кўтариб олдида, қучиб бағрига босди. — Болагинамнинг боласи — қантак ўрикнинг донаси...

— Оналар меҳрининг адоғи бўлмас экан, — йўл-йўлакай ўйлаб борарди раис. — Бўлмаса, ўн бир болани вояга етказиб, ўқитиб, оёққа қўйгани, эл-юрт олдидаги хизматини ҳам дўндиргани етмагандай, невара тарбияси билан машғул бўлишга, бунга вақт, иштиёқ топишнинг ўзи бўладими?! Бир эмас, беш эмас, ўн бирингизни катта қилганим етмасмиди, деса биров унинг елкасига боласини ортмоқлаб қўярмиди... Бундай дейишга онанинг тили айланмайди. Негаки, бола овозини эшитган чоғида кўнглига ажиб бир илиқлик шалоладек қуйилиб, меҳри тошиб келаётганда, баҳри-дили қуёш табассумидай очилади-кетади...

Муаззам ая Ондаевага Қаҳрамон она нишони берилди. Болаларини ақлли-ҳушли, эл-юртга муносиб кишилар қилиб вояга етказгани учун уни яна бир бор қаҳрамон деса арзийди. Катта ўғли Исомиддин пахтачилик бўйича агроном, Назрулласи гидротехник, қизларидан учраси сут соғувчиликка меҳр қўйган, қолган болалари мактабда, олий ўқув юртларида ўқишяпти. Ҳавас қилса арзийдиган ёшлар. Онасининг қизи, отасининг ўғли деб шуларни айтса бўлади. Марҳум Жума ака Оққиев қишлоқдаги ҳурматли кишилардан бири эди. У колхозда бухгалтер бўлган, қишлоқ Советига раислик, колхоз партия ташкилотига секретарлик қилган. Муаззам ая эса колхозда чорак аср сут соғувчилик қилди. У пенсияга чиқиб кетгунича ҳам район бўйича илғорликни қўлдан бермади. Меҳнатлари Ленин ордени, «Ҳурмат Белгиси» орденлари билан тақдирланди. Пенсияга чиқиб ҳам бир неча йил ишини давом эттирди. Бир куни у раиснинг олдига қизини бошлаб келди.

— Мана энди ишимни қизимга топшириб, дам олсам бўлади. — Она Дурдигулнинг 10-синфни битириб, фермада сут соғувчи бўлиб қолишга аҳд қилганини айтди.

Қиз онаси айтганидан ҳам зиёда чиқди. Ишлагаининг биринчи йилиёқ у ҳам районда энг илғор соғувчи бўлиб қолди. Меҳнат кўрсаткичлари йил сайин ўсиб борянти.

... Раис районга етиб келганида ҳали йиғилиш бошланмаган экан. Район колхозларидан келган активлар, чорвадорлар тўпланиб, гурунглашиб, туришарди. Сут соғувчи қизлар даврасида елкасига шойи рўмолни ташлаган Дурдигул ҳам кўринди. Йиғилишда Олот районида сут соғиш бўйича энг юқори кўрсаткичга эришган Ф. Хўжаев номли колхознинг донгдор сут соғувчиси Оққиевага биринчи бўлиб сўз берилди. У чорва қишлоғига тайёргарлик ҳақида гапирди. Бу йиғилиш ҳали-ҳали Дурдигулнинг эсидан чиқмайди. Негаки, ўшанда район сут соғувчиларининг навбатдаги семинарини энг илғор ҳисобланган Дурдигуллар фермасида ўтказишга қарор қилинганди.

— Безовта бўлганингча бор экан, қизим, — деди Муаззам ая райондан қайтган қизини серташвиш ҳолда кўриб. — Семинар ҳам ўзига яраша бир кўрик. Ҳа-ҳа, меҳнат кўрсаткичларинигина эмас, ферма озодагарчилиги, говмушларнинг соғлиғи, парвариши, қолаверса соғувчилар маданиятининг ҳам кўриги...

Эртасигаёқ фермада қизғин иш бошланиб кетди. Дурдигул ёнига молбоқар йигитлардан Нусратулла, Дурди, Нурилла, Ёркин ҳамда дугоналарини олиб молхоналарни тозатишди, деворларини оқлашди. Ферма ҳовлиси ем-хашак чиқиндиларидан тозаланди. Ҳулди уй кўтарган бекадай қизлар енгил тортишди.

Семинар қатнашчилари фермага келишганда айни соғин пайти эди. Ҳар йиғилишда районда намунали хўжалик сифатида тилга олинадиган ферма ҳаётини меҳмонлар ўз кўзлари билан кўриб туришибди. Улар ҳам шуларга ўхшаган сут соғувчи. Сигирларнинг зоти ҳам, фермадаги шароит, озуқа, ем-хашак ҳам бир хил. Улар ҳам сигирларни шу усулда соғишади. Лекин бу ферма районда ҳар бош сигирдан энг кўп сут соғиб олишга эришяпти. Бунинг сири нимада?! Қаттиқ интизомда! Чорвадорлардаги масъулият ҳисси ҳамма ғарсадан кучли. Говмишларга бир пайтда овқат солинади. Озуқа миқдори, сифати меъёридан паст бўлса ёки қўшимча овқатлантириш лозим бўла туриб, бунга риоя қилинмаса бу фавқулодда ҳодиса ҳисобланади. Соғин, яйлов, суғориш пайтида вақтдан тўғри фойдалансанг ишинг осон кўчади. Ҳа, ҳа, ўзингга ҳам, жамоат ишларига ҳам улгурасан.

Семинар якунланаётган пайтда бу ҳақда катта гап бўлди. Кимдир Дурдигул бошлиқ соғувчи қизлар ишдан бўш вақтларини бадиий китоблар ўқиш, бичиш-тикиш, пазандачилик, куй-қўшиқ билан машғул бўлиб жуда кўнгилли, маданий ўтказишади деб ҳавас билан гапирди. Кимдир, қизлар ишдан бўш вақтларида ферма атрофидаги биринчи бригада пахтакорларига яқиндан ёрдам кўрсатиб, ўтган йили 20 тонна, бу йил эса 30 тонна пахта териб беришганини ҳикоя қилади. Дарвоқе, вақт ҳақида. Буни Дурдигул мисолида бир кўринг. Унинг ўзи бир нечта жамоат ишларини бажаради. Д. Оққиева район ва область партия комитетларининг бюро аъзоси, Жумабозор қишлоқ Советининг депутати. Уч йилдан буён ферма партия ташкилотининг секретари. Бу йил у илғор сут соғувчилардан Махфира Жумаева билан Фотима Пирнаевани КПСС аъзолигига тайёрлади...

Қилган меҳнатларинг орқасидан қувалашиб келадиган яхши гаплар, бахтли онларга ҳеч нарса тенглашолмайди. Дурдигуллар бугун ҳам яхшилик билан юзмаюз келганга ўхшашади. Узоқдан келаётган қизларга кафтини соябон қилиб қараб турган Муаззам ая буни юрак-юракдан ҳис этиб турибди. Улар энг ташвишли, долзарб кезларда бир-бирларига суянганларидек, қувончли дақиқаларида ҳам бир-бирларидан сира ажралишолмайди... Ана олдинда Гулруҳ, Тозагул, Сора, Гуландом, уларнинг кетларида Дурдигул, Жамила, Робия, Маҳфуза...

— Бўйларингга тасаддиқ бўлайина, келинглар, кела қолинглар...

Соғувчи қизлар онани ўраб олишди:

— Планни бажардик... Бугун байрам энажон, — шарақлаб кулишади қизлар, гапни бири олиб, бири қўяди...

— Ҳар кимга ҳам болаларинг роҳатини кўриш насиб этсин, — енгил энтиқди она. Насиб этгани шу-да. Ферма билан уйи орасида қатнаган йигирма беш йиллик умр ишлари ўзи билан қолиб кетмади. Учиб кетмайдиган бўлди. Ишини Дурдигул давом эттиряпти. Ўзидан яхшироқ қилиб давом эттиряпти. Шундай бўлиши керак. Бу ҳаёт қонуни. Агар у қизига ўз тажрибасини ўргатган бўлса, мана энди Дурдигул синглисига иш ўргатяпти. Робияни фермага тортди. У ҳам ўз навбатида кичик синглиси Тожихонни соғувчиликка тайёрлаяпти. Тожихон келгуси йили ўнинчи синфни тугатадию, фермага қанот қоқиб учади. Қизларининг тақдири бевосита унинг ҳаёт йўли, орзуларининг давомига айланиб кетди. Болаларининг берган оқ сутини оқлашаётгани, кўзларига нур бўлаётгани шудирда. Улар на фақат онанинг тилаги, онасининг кўзларига нур... Улар жонажон қишлоқлари, эл-юртлари кўзига ҳам нур.

Дилбар МАҲМУДОВА,
Ҳошим ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбирлари.

Олот районидаги Ф. Хўжаев номли колхоз.

СПОРТ

КЎРИК-КОНКУРС:

ҒОЛИБЛАР САФИДА

1980 йилда уй-жойлардаги аҳоли ўртасида физкультура-соғломлаштириш ва оммавий-спорт ишларини яхши йўлга қўйиш бўйича «Известия» газетаси совринн учун ўтказилган Бутуниттифоқ кўрик-конкурси якунланди. Совриндор шаҳар ва районлар қатори Зарафшон шаҳри ҳам мукофотли ўринни эгаллади. Тошкентнинг «Ёш динамочи» клуби ҳам физкультура, спорт-техника ва ўсмирлар клублари кўригининг ғолиблари қаторидан жой олди. «Жами оила билан стартга» шиори остида ўтказилган мусобақада иштирок этиш яхши уюштирилганлиги учун Тошкентнинг Куйбишев райони кўрик-конкурс лауреати деган шарафга лойиқ кўрилди.

БАҲСЛАР, МАРРАЛАР, ҒОЛИБЛАР

● **ХОККЕЙ.** Тошкентнинг «Бинокор» командаси «Сибирь» хоккейчиларини қабул қилиб (4:5, 5:3), мавқеини бироз мустаҳкамлади. «Бинокор» ҳисобидаги очколар 31 тага етиб, кучли коллективлар қаторидан жой олиб турибди.

● **ФУТБОЛ.** «Пахтакор» футболчилари Сингапурда меҳмон бўлиб турибдилар. Сингапур терма командаси билан ўтказилган биринчи учрашув (1:2) майдон эгалари фойдасига ҳал бўлди. Тўпни пахтакорчилардан Н. Амриев киритди.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Тошкент алоқа электротехника институти қошидаги
ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЕТИ ХАЛҚ УНИВЕРСИТЕТИ
рўзғор электроникаси факультетида
МАШҒУЛОТЛАРНИ БОШЛАЙДИ

Факультет тингловчиларни замонавий радиотехника, қурилмалар асоси ҳамда рўзғор радиоэлектрон асбобларидан фойдаланиш билан таништиради.

Ўқув программаси умумий ўрта маълумоти бўлган кишилар кенг оммасига мўлжалланган.

Ўқиш муддати — 2 йил.

Машғулотлар ҳар ойнинг иккинчи ва тўртинчи чоршанба кунлари Тошкент алоқа электротехника институти ўқув корпусининг 116-аудиториясида соат 19.00 дан 20.30 гача ўтказилади.

Тингловчилар фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган йили, маълумоти ва иш жойи кўрсатиб ёзилган аризани қуйидаги адресга топширадилар: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Энгельс кўчаси, 108-уй, ЭКП кафедраси, рўзғор электроникаси факультети декани.

Справкалар учун соат 10.00 дан 18.00 гача 825-хонага учрашилсин.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
10 декабрдан бошлаб
ЯНГИ ПРОГРАММА
Аренада — москваликлар Наталья РУБАНОВА раҳбарлигидаги
«ИЛЛЮЗИЯЛИ КАЛЕЙДОСКОП»
(2 бўлимдан иборат катта программа)

Манежда масхарабозлар группаси: Анатолий ЛЯДНЕВ, Петр РАЕВ, Владимир ЧУХНАКОВ, Виктор ВИЛИМОНОВИЧ.

Коллектив заявкалар қабул қилинмоқда.

Касса соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

Справкалар учун телефонлар: 44-35-84, 44-35-91.

Ўзбекистон ССР Кинематография давлат комитети Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси директори Т. Н. Нодировга акаси
Нурмат
ХОЛМАТОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор— 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05, масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси 32-55-70, халқаро ҳаёт — 32-54-18, саноат, транспорт ва капитал қурилиши— 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-18, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13, иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-28; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20, Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-05-27, Сурхондарё — 3-92-36, Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона —4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станцияси — 33-80-50.

Р. 03411. Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмахонаси, Тошкент шаҳри, Индекс 64583. Б. — 282. 10